

KOROŠKA KRONIKA

Izdaja Britanska obveščevalna služba. — Cena mesečno: za tuzemstvo 2 S, v inozemstvo 5 S. — Posamezna številka 50 grošev

Leto V.

CELOVEC, 24. junija 1949

Številka 25

Sporazum glede avstrijske državne pogodbe

Svet štirih zunanjih ministrov je dal svojim namestnikom nalog, da izdelajo osnutek do 1. septembra 1949

V ponedeljek 20. junija se je končalo zasedanje „štirih velikih“ v Parizu, ki se je pričelo 23. maja. Na tem zasedanju so reševali dvoje vprašanj: avstrijsko državno pogodbo in nemško vprašanje.

Zunanji ministri so se sporazumeli glede avstrijske državne pogodbe in glede začasne rešitve nemškega vprašanja.

O avstrijski državni pogodbi so zunanji ministri sklenili sledeče:

1. Meje Avstrije ostanejo take, kakor so bile 1. januarja 1938.

2. V državni pogodbi bo posebno določilo, v katerem se Avstrija obveže, da bo zagotovila in varovala pravice slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji.

3. Avstrija ne plača nikakih reparacij; pač pa ima zato Jugoslavija pravico, da zapleni, prevzame ali pa likvidira vse avstrijsko premoženje in avstrijske pravice na jugoslovanskem državnem ozemlju.

4. Sovjetska zveza dobi od Avstrije znesek 150 milijonov dolarjev. Ta vsota je plačljiva v teku šestih let.

5. Avstrija dobi v svojo last vse takozvano nemško premoženje z izjemo petrolejskih industrij in donavske pa-

roplovne družbe, ki preidejo v sovjetsko last. Ta lastnina bo posebej določena v državni pogodbi.

6. Bivše nemško premoženje, ki postane last Sovjetske zveze, Avstrija ne sme podržaviti brez dovoljenja Sovjetske zveze.

7. Zastopniki zunanjih ministrov bodo takoj začeli s svojim delom in morajo izgotoviti osnutek avstrijske državne pogodbe najkasneje do 1. septembra t.l.

O rešitvi nemškega vprašanja so izdali po končani konferenci sledeče poročilo:

Na konferenci se zunanji ministri niso mogli zediniti glede vzpostavitve gospodarske in politične enotnosti Nemčije. Da pa bo ta cilj dosežen, bodo zastopniki vseh štirih velesil na glavni skupščini Združenih narodov meseca septembra izdelali predlog, kdaj naj se vrši prihodnje zasedanje sveta zunanjih ministrov glede reševanja nemškega vprašanja.

Medtem pa naj vse štiri zasedbene oblasti poizkusijo doseči upostavitve gospodarske in politične enotnosti Nemčije. Da pa bo ta cilj dosežen, bodo zastopniki vseh štirih zasedbenih sil imeli posvetovanja na skupnih sejah v

Berlinu. Ves čas pa ostane v veljavi sporazum, ki je bil sklenjen dne 4. maja t. l. v New Yorku z ozirom na ukinitve blokade Berlina.

Ko je prispel zunanji minister Bevin iz Pariza v London, je podal na kolidvoru zastopnikom tiska sledečo izjavo: „Sedaj je dana podlaga, na kateri moremo dalje graditi. Konferenca je bila zelo dolga in utrujajoča. Proučili smo mnoge evropske probleme, predvsem pa probleme Nemčije in Avstrije. Objava rezultata konference je zelo

kratka, vendar odpira možnosti za novo sodelovanje. Vrednost te objave leži v načinu, kako bodo te rezultate sedaj tolmačili in jih uresničili. To zavisi sedaj od razvoja boljšega sodelovanja, popustljivosti in od obojestranskega razumevanja.“

Na vprašanje, če je izpolnila konferenca upanje, katero je izrazil na zasedanju delavske stranke v Blackpoolu, je odvrnil Bevin: „Na to vam ne morem odgovoriti, ker ne vem, kaj se bo sedaj zgodilo. Zaupam našim sosedom in upam, da zaupajo oni nam.“

Jugoslavija vztraja pri svojih zahtevah

Uradna jugoslovanska novinarska agencija Tanjug je izdala 21. junija komunikacije glede odločitve štirih zunanjih ministrov v Parizu o avstrijski državni pogodbi, v katerem izraža globoko razočaranje jugoslovanskih narodov ter pravi sledeče: „Jugoslavija se ne bo nikdar odpovedala svojim zakonitim zahtevam po ozemlju Slovenske Koroške, po plačilu reparacij s strani Avstrije in po odškodnini za vojno škodo in drugim upravičenim zahtevam, ki jih ima napram Avstriji.“

Iz Beograda poroča dopisnik United Press-a, da je sovjetska izdaja Jugoslavije na pariški konferenci glede avstrijske državne pogodbe ojačala Titov položaj v njegovi borbi proti Kominformu. Tako je mnenje merodajnih, dobro poučenih beograjskih krogov, vlada kot taka pa se je zavila v molk. Ti merodajni krogi pravijo, da na zunaj ta kupčija Sovjetske zveze z Zapadom na račun štirih jugoslovanskih zahtev izgleda kot priznanje sovjetskega neuspeha v enoletni borbi za strmoglavljenje balkanskega voditelja. Do sedaj so Sovjeti lahko — in tudi so — dejali, da so podpirali zahteve jugoslovanskih krogov, čeprav so bili proti njihovem vodstvu. Od sedaj naprej pa, kakor pravijo preizkušeni opazovalci evropske „mrzle vojne“, Tito lahko očita Sovjetom, da so iz čisto nacionalističnih razlogov cinično zavrgli vse zakonite, etične in zgodovinske zahteve, ki so jih več kakor tri leta z vsem prepričanjem zagovarjali. Vsaj v tem slučaju z Avstrijo Sovjeti ne morejo več reči: „Znebite se Tita in dobili boste stvari, ki jih sedaj nimate.“

Veliko vprašanje je sedaj: zakaj so se Sovjeti tako obnašali v tem trenutku — v trenutku, ko so kominformistične države prešle v popolni bojkot Jugoslavije na gospodarskem polju in ko je bil sovjetski poslanik Lavrentijev poslan na svoje mesto v Beograd po štirih mesecih svoje odsotnosti? Nekaj se bo v

kratkem sprožilo — nekaj se mora sprožiti — to mnenje prevladuje pri več kakor enem začudenem diplomatu, ko motri vzporedno kominformistično akcijo proti Jugoslaviji. Ko pa se vprašamo po možnostih, kaj bi se lahko zgodilo, nam vsi, vštveši Jugoslavlani, dajejo isti odgovor:

„Sovjeti so že podvzeli vse korake, razne vojne in usmrčitve Tita, in sedaj niso pripravljeni tvegati katerekoli teh dveh možnosti.“ Najbolj trezni opazovalci so mnenja, da so Sovjeti končno prišli do spoznanja, da ne morejo zaenkrat na noben način odstraniti Tita. Zaradi tega so odločili, da napravijo zadnji korak svoje borbe, da ga popolnoma osamijo, da ga gospodarsko popolnoma uničijo in da sedijo trdno na svojem položaju in čakajo, da bo notranji pritisk dovedel do njihovega zaželenega cilja. V naslednjih dneh bo jugoslovanski tisk in radio gotovo v večjo močjo udaril po Sovjetih. Že v nedeljo je beograjski dnevnik „Glas“ ostrc napadal sovjetskega zunanjega ministra Višinskega, ker ni hotel razpravljati o jugoslovanskih zahtevah z jugoslovanskim poslanikom v Parizu. Časopis pravi, da je to neodpušljivo obnašanje globoko presenetilo in razočaralo Jugoslavlance.

Veliko pozornost je v Beogradu povzročil prihod sovjetskega poslanika Lavrentijeva, ki se je v soboto vrnil v Beograd po štirih mesecih. Kot pravijo dobro poučeni krogi, se je „veteran nemirov“ vrnil v Beograd, da na licu mesta prevzame vodstvo v borbi za strmoglavljenje maršala Tita. Njegov povratak je popolnoma presenetil vse zapadne diplomate, posebno ker se je vrnil v trenutku, ko se je v jugoslovanski prestolnici govorilo o popolni ukinitvi diplomatskih odnosov s Kominformom. Zapadni opazovalci v Beogradu opozarjajo, da bo 28. junija prva obletnica kominformistične resolucije proti Jugoslaviji.

Ozadje sovjetskega izdajstva

Iz Londona piše dopisnik United Press-a, da pravijo tam v dobro poučenih diplomatskih krogih, da se je sovjetsko-jugoslovanski spor sedaj premaknil iz območja Kominforma na pozornico mednarodne zunanje politike. Isti krogi pravijo, da je nehala doba sovjetsko-jugoslovanskega sodelovanja na diplomatskem polju, dokler traja ideološki nesporazum, kar jasno kaže sovjetska opustitev podpore jugoslovanskih ozemeljskih zahtev napram Avstriji. Kakor pravijo, je novi sovjetski cilj, da privedejo Jugoslavijo v popolno osamljenost in da je sovjetsko zunanje ministrstvo sedaj odločeno izboljšati svoje odnose z Zapadom na račun Jugoslavije, ker se boji, da bi v nasprotnem slučaju mogla Jugoslavija izboljšati svoje odnose s „kapitalističnim svetom“ na škodo Sovj. zveze. Kakor mislijo v Londonu, upa Rusija, da se bodo mogli avstrijski komunisti okoristiti s končnim sovjetsko-jugoslovanskim sporom. Avstrijske parlamentarne volitve se bodo vršile oktobra meseca in šibki položaj avstrijske komunistične stranke se bo morda izboljšal, če bi mogla dokazati, da je Sovjetska zveza „prijateljica“ Avstrije, ker popušča pri svojih zahtevah z namenom, da dobi avstrijski narod mirovno pogodbo, na katero je moral tako dolgo čakati.

V Londonu so diplomatski opazovalci mnenja, da je bila Sovjetska zveza pri tem, ko je odtegnila svojo diplomatsko zaslombo Jugoslaviji, pod vtisom razočaranja glede sposobnosti in važnosti protititovske opozicije znotraj Jugoslavije in vpliva, ki ga ima protititovsko komunistično gibanje, posebno pri izdajanju časopisov v srbohrvaščini v Pragi, Bukarešti, Moskvi in Sofiji, ki jih vtihotaplja v Jugoslavijo.

Sovjetska diplomacija je eno leto poizkušala okrepiti to opozicijo s tem, da je zagovarjala jugoslovanske zahteve v zunanji politiki, kot da se ne bi nič zgodilo, kar bi kalilo sovjetsko-jugoslovanske odnose. Sedaj pa se zdi, da

je sovjetsko zunanje ministrstvo spoznalo, da je bilo vse to zastoj. Pokazalo se je, da je energični nastop maršala Tita in njegova obramba neodvisnega, doma vzrejenega komunizma priljubljena pri širokih masah jugoslovanskih komunistov. Opozicija proti njemu, ki jo je podpiral Kominform, je našla odmev le pri nekaterih osamljenih elitistih med častniki letalstva, med študenti in diplomati, ki so živeli v tujini. Več jugoslovanskih komunistov, ki se v začetku niso strinjali s Titom, se je v tem času spreobrnilo in se izreklo za verne pristaše sedanje jugoslovanske vlade. Namesto da bi Kominform osvojil Jugoslavijo, je titozem proniknil v kominformistične dežele v obliki „nacionalističnih zablod“.

Diplomatski krogi so mnenja, da Sovjetska zveza ne bo opustila poizkusov, da „si znova osvoji“ Jugoslavijo. Toda Kremelj je končno veljavno odločil, da rahločutni diplomatski nastopi niso dovolj, da doseže to ponovno osvojitve in da se morajo poslužiti gospodarske vojne in bolj vidnega diplomatskega vijaka. To bi nekako razložilo istočasno spremenitev sovjetskega načelnega obnašanja glede avstrijske pogodbe ter istočasno popolni prelom vseh trgovskih odnosov med Jugoslavijo na eni strani ter med Češko, Madžarsko in Romunijo na drugi strani.

Po najnovejših poročilih je odpovedala tudi romunska vlada trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo.

Vladimir Nazor umrl

Iz Zagreba prihaja vest, da je 19. junija umrl Vladimir Nazor, predsednik prezidija republike Hrvatske, eden največjih hrvaških pesnikov. Star je bil 73 let. Nazor je bil najstarejši in najbolj znan član hrvaške akademije umetnosti. Med vojno se je boril s Titovo osvobodilno vojsko in na njegov zadnji rojstni dan mu je maršal Tito podelil naslov „ljudski pesnik“.

Razdor med Cerkvijo in vlado na Češkem

Iz Češkoslovaške prihajajo poročila o boju, ki se vrši med češkoslovaško komunistično vlado in praškim nadškofom dr. Beranom.

Preteklo nedeljo je nadškof bral sv. mašo v katedrali sv. Vida in hotel ob tej priliki imeti važno pridigo, katero je javnost z velikim zanimanjem pričakovala. Ko je prišel nadškof na prižnico, so se pričeli v cerkvi taki nemiri, žvižganje, vpitje in ropotanje, da so nadškofa preglasili in je moral opustiti

nameravano pridigo. Stotine ljudi v cerkvi se je zbralo okrog velikega oltarja, da branijo življenje nadškofa, zunaj cerkve pa je bilo na stotine uniformiranih stražnikov, ki so pazili na vhod v katedralo. Ko so se komunistične demonstracije malo pomirile, je nadškof pričel z molitvami, nakar so verniki pričeli peti narodno himno in himno sv. Vavla. Tedaj je nadškof vdružil poizkušal govoriti, toda znova je njegov (Nadaljevanje na 2. strani)

Po Titovih stopinjah

Angleški časopis „Manchester Guardian“ je 16. junija priobčil članek svojega diplomatskega dopisnika iz Beograda, da je dr. Milovan Djilas, tajnik politbiroja komunistične stranke Jugoslavije prišel na plan z izjavo, v kateri brani več vzhodnoevropskih komunistov, ki so bili pred kratkim odžagani zaradi „nacionalističnih zablod“. Prav posebno omenja Gomuljko v Poljski, Markosa v Grčiji, Rajka v Madžarski, ki so ga pretekli teden izključili iz novostavljene vlade. Po najnovejših vesteh so ga že zaprli in vrgli iz stranke. Pisec članka, Milovan Djilas, katerega je Kominform obsodil pred letom dni skupaj s Titom in Rankovićem, v članku v „Borbi“, glasilo jugoslovanske komunistične stranke, napada tajno razpravo in smrtno obsodbo nad Koči Hodo, katerega so že usmrtili v Albaniji.

„Madžarski zunanji minister Laslo Rajk, član madžarske stranke delavcev, je bil odpuščen brez pojasnila. Po slučaju delavca Gomuljke, voditelja in organizatorja poljske stranke delavcev, po slučaju delavca Markosa, voditelja grške uporniške vojske in po slučajih mnogih drugih upornikov proti zaslužnjenju socialističnih držav in socialističnih strank, ki pa niso prišli v javnost, je bila usmrteitev Koči Hodo svarilo.“

Dalje piše Djilas, da je bil Koči Hodo umorjen, „ker je bila njegova smrt potrebna, da prestrašijo in zaprejo usta vsem onim v drugih strankah, ki — čeprav še vedno nedoločeno in nejasno — vztrajajo pri ideji, da mora razmerje med socialističnimi državami in komunističnimi strankami temeljiti na načelu enakopravnosti, etičnega razmerja, resnice in pravice.“

Dopisnik „Manchester Guardian“ pravi, da je značilno, ker pride ta napad v trenutku, ko se širijo govorice o sestanku Kominforma, na katerem baje razpravljajo o nadaljnjih možnostih, kako povečati pritisk na Tita. Tito jih je s tem prehitel in je tako prvi napadel sovražni tabor s tem, da je javno povezal imena komunistov, ki so znani, da so bili naklonjeni bolj neodvisni komunistični politiki, ki bi bila prilagodena krajevnim razmeram in ne izključno diktirana iz Moskve. Značilno je, da omenja Djilas „mnoge druge slučaje upora, ki niso prišli v javnost“. Brez dvoma bo morala Sovjetska zveza biti pripravljena na vedno večje težave z „nacionalnimi zablodniki, katerim je Titov uspeh dajal pogum.“ Prav gotovo spada v isto kategorijo tudi bolgarski komunistični voditelj Kostov, katerega so tudi pred dnevi izgnali iz komunistične stranke.

Poslevodeči bolgarski ministrski predsednik Kolarov je izjavil, da Kostove „nacionalistične zablode niso nič drugega, kakor protisovjetska politika.“ Kolarov pravi: „Ko je bil proglašen zakon o državni tajnosti, ki ima namen preprečiti angloameriškim in drugim vohunom dostop do gradiva in informacij, ki so življenjskega pomena za našo narodno neodvisnost, je Kostov kot namestnik ministrskega predsednika osebno izdal odredbo, da se ta zakon nanaša tudi na zastopnike Sovjetske zveze.“

Kostova obdolžujejo tudi, da ni predložil sovjetskim trgovskim zastopnikom seznama cen, po katerih je Bolgarija prodajala blago kapitalističnim državam, ter je s tem popolnoma prezrl dejstvo, da temeljijo sovjetsko-bolgarske trgovske zveze na popolnem medsebojnem zaupanju in da ne dopustijo nikakega mesta za kako tajno ali malenkostno barantanje.“

Dalje pravi Manchester Guardian, da je podal beograjski list „Politika“ nekaj podatkov glede ruskih metod „kupovati pod svetovno ceno in prodajati nad svetovno ceno.“ „Politika“ piše, da je Sovjetska zveza kupovala od zvestih satelitov poceni bolgarski tabak, jugoslovanske rudnine in romunski petrolej ter sama nato izvažala vse to blago za dolarje.

„Dokler bo ruski blok poizkušal živeti svoje ločeno življenje, za katero še ni razvil sposobnosti, da ga ustvari, si mora ruska trgovska politika še nadalje vzgajati sovražnike, čeprav uporabljajo vse brutalno izvečbanost komunističnih strank, da jih zatrejo.“

Vzpostavitev slovenskih posojilnic

Mogoče se bo komu čudno zdelo, ko bo videl gornji naslov in si bo mislil: „Saj je „Kronika“ vendar že pred dvema letoma pisala, da so slovenske zadruge „vzpostavljene“. In je res tako tudi bilo. Koroška vlada je namreč še 1945 obljubila, da slovenske zadruge spet vzpostavi in da jim vrne njihovo premoženje. V smislu tega zagotovila deželne vlade so bile že zadruge tudi vpisane na novo v združni register. Protij temu pa se je pritožila na višje sodišče v Gradcu koroška deželna združna zveza. Višje sodišče v Gradcu je pritožbi združne zveze ugodilo in tako so bile že vpisane zadruge spet izbrisane iz združnega registra, njih delovanje pa je bilo s tem onemogočeno. — Ker pa je vlada le uvidela, da je že zaradi mednarodnega položaja tako stanje nevzdržno, je predložila državnemu zboru osnutek zakona o vzpostavitvi slovenskih zadrug. Ta osnutek zakona je državni zbor dne 9. februarja letos sprejel oz. odobril v nespremenjeni obliki.

Na podlagi določil §§ 1 in 2 državne zakona z dne 9. februarja t. l. o vzpostavitvi slovenskih zadrug na Koroškem (St. U. L. 57/49) so bile ponovno vpisane v združni register deželne kot trgovskega sodišča v Celovcu tele zadruge:

1. Hranilnica in posojilnica v Borovljah, reg. z. z n. z.;
2. Hranilno in posojilno društvo v Celovcu, reg. z. z n. z.;
3. Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi, s sedežem v Dobrlivasi, reg. z. z n. z.;
4. Posojilnica v Galiciji, reg. z. z n. z.;
5. Hranilnica in posojilnica v Glinjah, reg. z. z n. z.;
6. Posojilnica v Hodišah, reg. z. z n. z.;
7. Posojilnica v Kotmarivasi za občine Kotmaravas, Bilčovs, Zihpolje in Vesca, reg. z. z n. z.;
8. Posojilnica Marija na Zilji, reg. z. z n. z.;
9. Hranilnica in posojilnica v Podlublju, reg. z. z n. z.;

Položaj v Jugoslaviji

Dopisnik agencije United Press poroča iz Beograda sledeče:

19. junija se je razširila po jugoslovanski prestolnici govorica, da bo Kominform vsak trenutek prekinil vse diplomatske zveze z Jugoslavijo, kot del svoje ponovljene in ojačene kampanje, da še letos strmoljavi vladno maršala Tita. Vendar pa tem govoricam, ki so se širile predvsem med ljudmi po ulicah — pobarvanim še bolj črno radi najnovejših vesti o ukinitvi trgovine s Češkoslovaško in Madžarsko ter radi vesti o zasedanju Kominforma na Poljskem — niso bolj merodajni krogi pripisovali velike važnosti. Ti poudarjajo, da je zelo neverjetno, da bi Kominform opustil vse svoje možnosti, da uporabljajo svoja poslastništva in konzulate kot žarišča proti jugoslovanskemu vodstvu in kot svoje „opazovalne točke“. Bolj poučeni krogi so dejansko trdili, da obstajajo diplomatski odnosi med Jugoslavijo ter Sovjetsko zvezo in njenimi sateliti le še na papirju. Sovjetski in češkoslovaški poslanik nista bila v Beogradu že štiri mesece, albanski poslanik je odšel iz Beograda že pred enim letom in se ni vrnil, voditelji madžarske, romunske in poljske misije, pa so bili v zadnjih mesecih več odsotni kakor pa prisotni na svojih mestih.

Povprečen Jugoslovian ne ve za vsa ta dejstva in po njegovem mnenju morejo slediti najnovejšim vestem — katere izve po poročilih tujih radijskih postaj — le še bolj resne posledice razdora med njegovo domovino in onimi državami, ki pokorno sledé Kremlju. Do sedaj jugoslovanski časopisi in radio še niso niti odgovorili niti poročali o novici iz Budimpešte, da je Madžarska odpovedala petletno trgovsko pogodbo z Jugoslavijo. Seveda ta vest ni bila nikakor presenečenje z ozirom na razgovore med trgovskimi zastopniki in

10. Hranilno in posojilno društvo v Selah, reg. z. z n. z.;

11. Južnokoroška gospodarska zadruha v Sinčivasi, reg. z. z n. z.;

12. Hranilnica in posojilnica v Slovenskem Šmihelu, reg. z. z n. z.;

13. Posojilnica za župnije Škofiče, Logavas, Otok, Št. Ilj, reg. z. z n. z.;

14. Št. Jakobska posojilnica v Rožu, reg. z. z n. z.;

15. Hranilnica in posojilnica v Štebnu pri Beljaku, reg. z. z n. z.;

16. Hranilnica in posojilnica v Št. Juriju na Zilji, reg. z. z n. z.;

17. Hranilnica in posojilnica za Št. Lenart pri sedmih studencih in okolico, reg. z. z n. z.;

18. Hranilnica in posojilnica Št. Štefan na Zilji in okolico, reg. z. z n. z.;

19. Hranilnica in posojilnica v Št. Tomažu pri Celovcu, reg. z. z n. z.;

20. Hranilnica in posojilnica v Velikovicu, reg. z. z n. z.;

21. Hranilnica in posojilnica za Vovbre, reg. z. z n. z.;

22. Hranilnica in posojilnica v Željnjah, reg. z. z n. z.

Posojilnice pod štev. 1., 6. in 21 so vzpostavljene z veljavnostjo z dne 3. junija 1947, posojilnice pod štev. 4, 5, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20 in 22 z veljavnostjo z dne 4. junija 1947, posojilnice pod štev. 3, 7, 8, 9, 11 in 17 z veljavnostjo z dne 6. junija 1947 in posojilnica pod štev. 2 z veljavnostjo z dne 9. junija 1947. leta.

Z vzpostavitvijo gornjih posojilnic pa še ni tudi rešeno vprašanje premoženja teh posojilnic, v kolikor je bilo v času nacističnega medvladja na en ali drugi način odvzeto, prodano ali drugače odtujeno. Za to premoženje bodo morale vzpostavljene zadruge doseči od slučaja do slučaja še posebne rešitve. Upamo pa, da bodo pristojne oblasti na vse zahteve vzpostavljenih zadrug odgovorile s čimprejšnjo pozitivno rešitvijo, da bo tako omogočeno končno neovirano delovanje slovenskim zadrugam in da bo zbrisan ta veliki madež nacističnega nasilja nad Slovenci na Koroškem.

diplomati, ki so se pred kratkim vršili in z ozirom na plačevanje reparacij Jugoslaviji. Jugoslovani pričakujejo, da bodo tudi druge članice Kominforma podvzele iste ukrepe proti Jugoslaviji.

Dejstva, da je Kominform prešel v tako ostro borbo, da sedaj uradno opoveduje trgovinske pogodbe, v Beogradu ne podcenjujejo. Do sedaj je le Albanija, ki pa ni popolen član Kominforma, sledila madžarskemu vzgladu in šla tako daleč, da je odpovedala trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo. Madžarski in češkoslovaški trgovski bojkot smatrajo tukaj posebno, ker prihaja takoj po poročilih o sestanku Kominforma — le kot začetek vseh mogočih drugih napadov — razen vojne —, da strmoljavi jugoslovansko vladno. Strategija Kominforma izgleda kakor neprestana kampanja pronicanja tujih agentov, ki poizkušajo pregovoriti Titove pristaše in istočasno povzročiti kolikor mogoče veliko gospodarskih težav, da s tem podžigajo delavnost pete kolone.

V nekaterih merodajnih krogih tukaj čutijo, da sta si Madžarska in Češkoslovaška s tem, da sta prekinili vse trgovske zveze z Jugoslavijo, odrezali svoje lastne nosove, da si spačita svoj obraz: obe ti deželi zavisita namreč v veliki meri pri dobavi svojih surovin od Jugoslavije.

Jugoslovansko-holandska trgovina

Uradno je bila objavljena začasna trgovska pogodba in pogodba o plačilnem prometu med Jugoslavijo in Holandsko za dobo od 18. junija do 1. novembra. Holandska bo pošiljala Jugoslaviji semena, umetno svilo, kemikalije, železo, koks, cink, kavčuk, kijnin in vse začimbe v zameno za baker, svinec, kositer, les, koruzo in konopljo.

RAZDOR NA ČEŠKEM

(Nadaljevanje s 1. strani)

glas utonil v vpitju in žvižganju komunistov. Ko se je vračal iz katedrale s svojim avtom v knezoškofijsko palačo, ki je pod policijskim nadzorstvom, so ljudje zunaj vzvikali „naj živi Beran“, drugi pa „naj živi Gottwald“.

Nadškof je v pastirskem pismu zapretil z izobčenjem vsem onim, ki so pristaši „katoliške akcije“, ki je pod nadzorstvom komunistične češkoslovaške vlade. Duhovnike, ki so v svojih cerkvah prečitali nadškofovo pismo, je dala vlada zapreti. Iz cerkvenih krogov prihaja poročilo, da je bilo do sedaj aretiranih že okrog 150 duhovnikov.

20. junija je sv. stolica v Vatikanu izdala odlok, s katerim razglša, da je češkoslovaška organizacija „katoliška akcija“, katero podpira komunistična češkoslovaška vlada, odpadniška organizacija, in da izključuje vse one, ki bi bili njeni člani, iz občestva katoliške Cerkve. V tem odloku pravi sv. stolica, da poizkuša ta organizacija zapeljati češkoslovaške katoličane, „da zapusté katoliško cerkev in da odpovejo pokorščino edino zakonitemu duhovništvu.“ Dalje pravijo v tem odloku, da organizatorji „katoliške akcije“ „silijo ljudi, da pod pritiskom in s prevaro pristopajo k tej organizaciji in da so se organizatorji celo upali naznaniti imena mnogih duhovnikov in laikov, češ da so člani te organizacije, dasiravno so znani kot njeni nasprotniki.“

V katoliških krogih smatrajo zadnjo vladno ofenzivo proti češkoslovaškim škofom za končnoveljavni razkol med Cerkvijo in državo.

Zablode madžarskih komunistov

Na Madžarskem se je razvila politična kriza prvega reda zaradi „zablode“ Rajka, ki je bil do pred kratkim madžarski zunanji minister. Zadnjo soboto so ga aretirali skupaj z 18 drugimi znanimi komunisti. Stevilčne moči Rajkovih pristašev ni mogoče izvedeti, toda med njimi je še zelo znani madžarski komunist dr. Tibor Szonyi, ki je bil član Centralnega odbora in centralne nadzorstvene komisije komunistične stranke. Po najnovejših vesteh pripravljajo sedaj v Budimpešti veliko „izdajalsko razpravo“ proti tem zablodnikom in madžarska poročila pripovedujejo svetu, da „zahtevajo“ ljudje iz vseh koncev dežele, da oblast zločinca primerno kaznuje.

Tržaške volitve

V nedeljo so bile volitve v občinske odbore v petih občinah anglo-amerikanskega območja svobodne države Trst. Udeležba pri volitvah je bila velika in je dosegla 90%. Pri volitvah so dobili Moskvi zvesti komunisti okrog 7.000, to je 52% vseh oddanih glasov. Titu zvesti komunisti so dobili 1335 glasov, Slovenska demokratska zveza pa je dobila 1900 glasov. Italijanske stranke so nastopile s svojimi kandidati le v treh občinah in so dobile skupno 3418 glasov. — V vsej anglo-amerikanskem območju tržaške države, torej skupno s Trstom, kjer so bile volitve že prejšnjo nedeljo, so od 182.210 veljavno oddanih glasov dobili moskovski komunisti 42.600, Titovi komunisti 5300 in protikomunistična Slovenska demokratska zveza 5700 glasov. Italijanske stranke so dobile 148.610 glasov.

Drobne novice

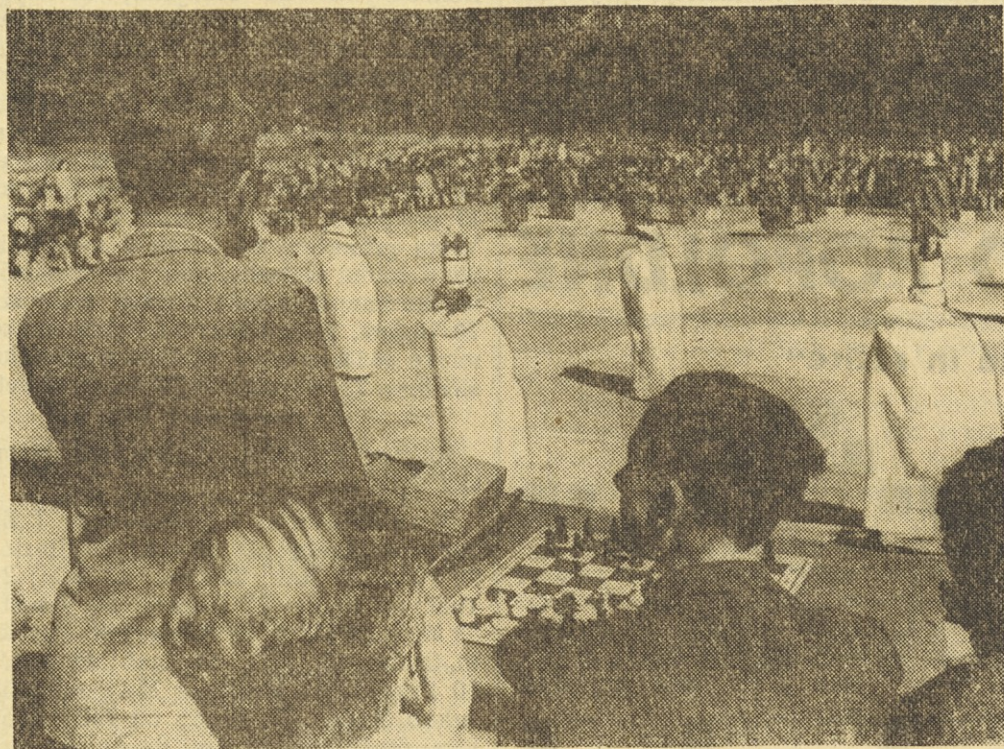
V zadnjih sedmih dneh je prispelo v tržaško pristanišče 681 ton tovora Evropskega obnovitvenega načrta za Avstrijo. Tovor sta pripeljali dve ladji. Vsebuje 680 ton sojinega olja in olja iz bombaževega semena ter eno tono zdravil.

Poročevalec United Press-a iz Beograda javlja, da namerava Jugoslavija otvoriti nove zračne zveze s Zürichom, Bruseljem in verjetno tudi z Londonom. Javljeno pa še ni bilo, če je Jugoslavija že začela pogajanja z zastopniki teh držav glede uvedbe zračnega prometa.

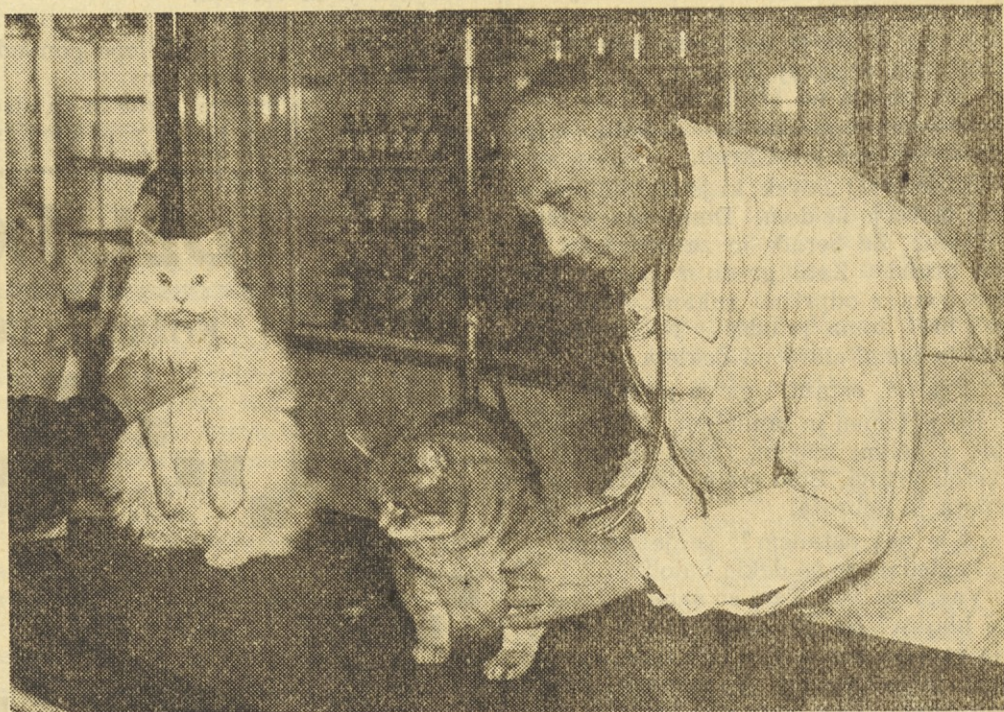
Združene države so razposlale vabila za prvo zasedanje mednarodnega Žitnega sveta, ki bo pričel s svojim delom 5. julija v Washingtonu.

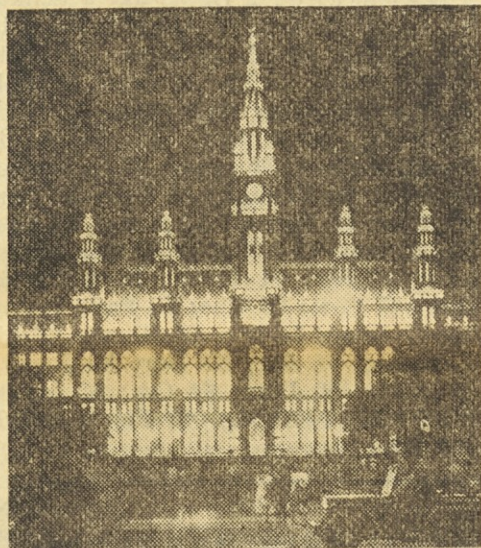
ZANIMIVOSTI V SLIKI

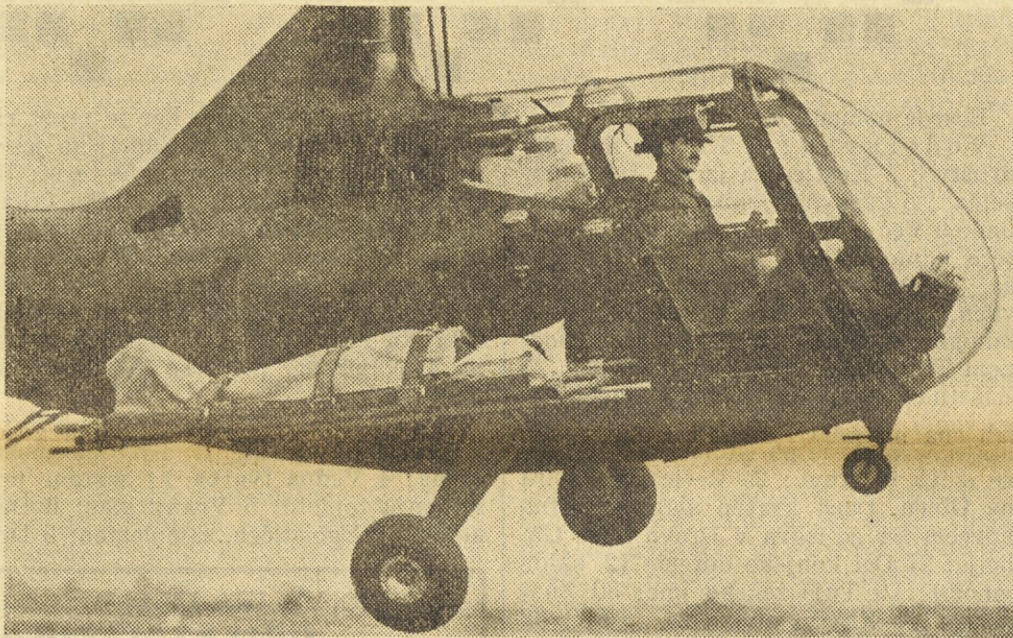
„Schachdorf“ (šahovska vas) Birkenbach v Nemčiji predstavlja posebnost: šahovsko desko z živimi figurami. Pri dolgem trajanju igre gotovo ni nikakršna zabava za one, ki jih predstavljajo.

Pred kratkim je bila na Dunaju razstava mačk. Predno so bile mačke pripuščene na razstavo, so se morale podvreči stricu zdravniku na preiskavo

Dunaj slavi Johanna Straussa. Ob otvoritvi Straussovega slavnostnega tedna je bila mestna hiša osvetljena z žarometi

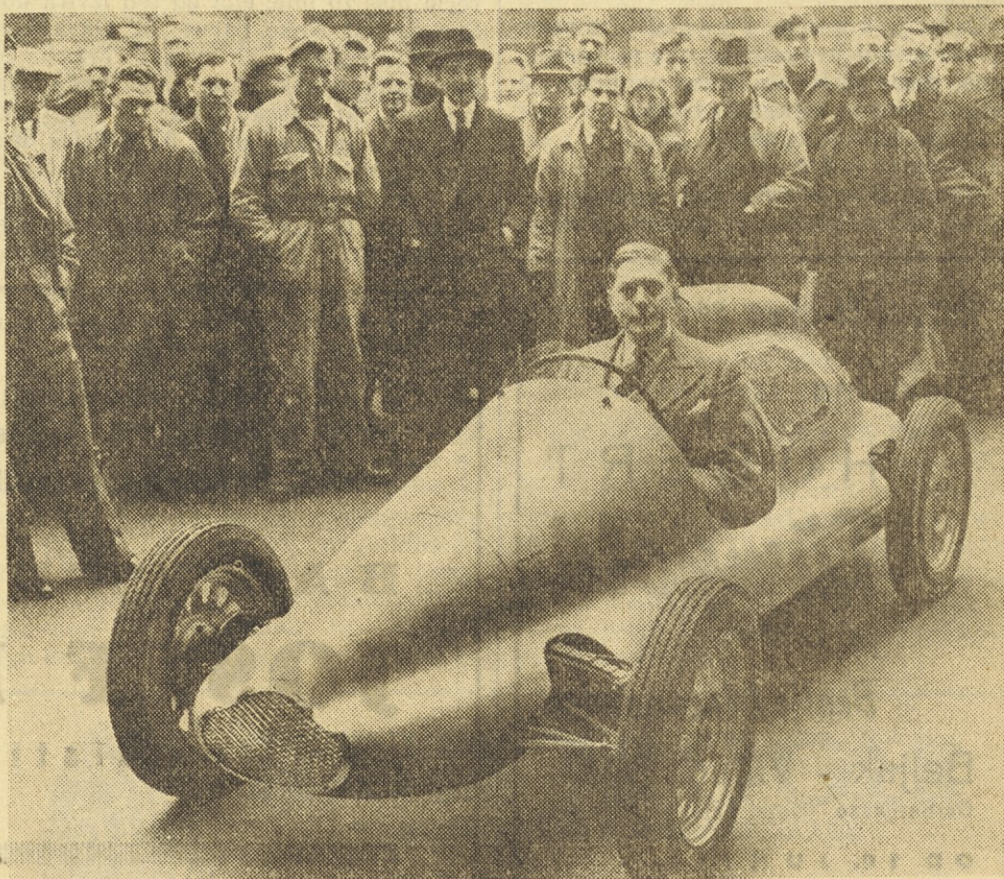
Na letališču Brize Norton, Oxford, so pred kratkim predvajali reševanje ponesrečencev z različnimi vrstami letal. „Hoverfly“ — helikopter s pritrjeno nosilnico, ki ga vidite na sliki, se je najbolje obnesel. To letalo namreč lahko pristane na prostoru, katerega druga letala ne morejo doseči

Vzorni oče, ki izvira iz Švedske in se mudi trenutno v Londonu, je na originalen način rešil vprašanje, kako bi lahko tudi njegov najmlajši sin šel na izprehod. Jasno je, da je povzročil precejšnje zanimanje, ko se je z najmlajšim na hrbtu izprehajal po Hyde parku

Trikratno odlikovanje Laurence-a Oliviera. Na sliki vidimo Oliviera z ameriško filmsko igralko Jane Wyman. Oliviers je bil odlikovan od ameriške akademije za najboljše igranje in za najboljši film leta in od britanske akademije za najboljši film

Najnovejši angleški miniaturni dirkalni avtomobil znamke „Marwyn“. — Cena 455 funtov

V. —r:

BREZA NA HRIBU

Lahko, da je to pravljica, lahko, da ni. Časi so bridki in zagrnjeni s tolikimi zavesami, da človek komaj spozna, kaj je prav in kaj ni. Ampak da je živel mati in da je imela sina, to ni nič čudnega. In da je mati umrla in je sin ostal sam, še manj. Zmeraj se tako zgodi. Sin pozabi na bridkosti, stisne zobe in živi, kakor je ukazano: V potu svoje ga obraza boš jedel kruh.

Bil je torej človek, ki je izgubil mater in z materjo še dom. Domovina je lepa in tesna. Za berače in za učenjake nima kruha. Zato gredo v svet, ki jih sprejema z odprtimi rokami. Tudi človek brez doma je odšel. Na hribu je stal in jemal slovo od dekleta.

„France, ostani!“ ga je prosilo.

Bil je temen in zamišljen. Videl je dolino z belimi hišami. Med hišami so cveteli vrtovi. Bele ceste, cerkve, sama lepota in dobrota.

„Kje naj ostanem?“ se je zganil.

Pogledalo je še dekle v dolino.

Vas, lepa vas. Tam so sami gruntarji. Za hlapca? Ne, France noče biti hlapec. Na žagi na koncu vasi? Še tiste, kar jih dela, bodo zapodili. V strmem bregu nad vasjo. Tam varujejo bajtarji svoj krompir in zelje.

„Kje naj ostanem?“ se je nasmehnil France.

Po mnogih težkočah se mi je posrečilo obnoviti mojo trgovino, katero sem zopet otvoril

30. maja 1949

v CELOVCU (KLAGENFURT),
ST. RUPRECHTER STRASSE 22
(pred železniškim prehodom).

WILHELM PIRMANN

Moje prejšnje odjemalce prosim
za njih cenjeni obisk
PERILO, MANUFAKTURA,
KONFEKCIJA, PLETENINE IN
GALANTERIJSKO BLAGO

„Ostani!“ je gledalo dekle obupno. Molčal je. Sonce je sijalo v dva mla-da obraza in na brezo, pri kateri sta stala.

„Poglej, ta breza!“ je šepetalo dekle. „Dokler bo rasla, te bom čakala.“

Začudil se je, potem se je toplo nasmešnil in jo poljubil.

To menda ni pravljica, ker se zmeraj tako zgodi.

Potem je blodil po svetu.

Delal je v mestu. Stroji, dim, železo. Tam ne more človek sanjati o brezah. Predaleč so. France je sanjal. Šel je po cesti. Popoldanska vročina mu je upogibala glavo, naslonil se je na zid, omanjnil bi. Pred seboj je zagledal zelen grič z belo brezo, nasmešnil se je in šel naprej.

Zašel je k morju. Prenašal je tovore. Hrbet se mu je razširil, roke so postale trde, samo misel na brezo na hribu je bila še zmeraj mehka in topla.

Dolgo leto je ugaslo.

Odromal je čez morje.

Potapljal se je v množici, kričal z njo, vihtel palico, kladivo in kramp, če je pa

zatisnil oči, je videl brezo. S šepetajočo brezo v duši je hodil mimo beznice in zapuščenih ljudi. Stradal je in sanjal. Prosjačil je in veroval.

Dve leti sta umrli.

Potem je prišla pomlad, lepa pomlad.

To je že vse kot pravljica.

Tuj človek se je vrnil v vas in ga niso spoznali. Izmučeno lice z zamišljenimi

očmi je iskalo znanih obrazov. Na velikem dvorišču je ugledalo dekleta.

Tukaj se pravljica naenkrat konča. Tako navadna je ta zgodba, tako vsakdanja.

To bi še lahko povedal, da je France šel na hrib in posekal brezo. Vrgel jo je na cesto in niti vzdihnil ni, ko je pala v prah.

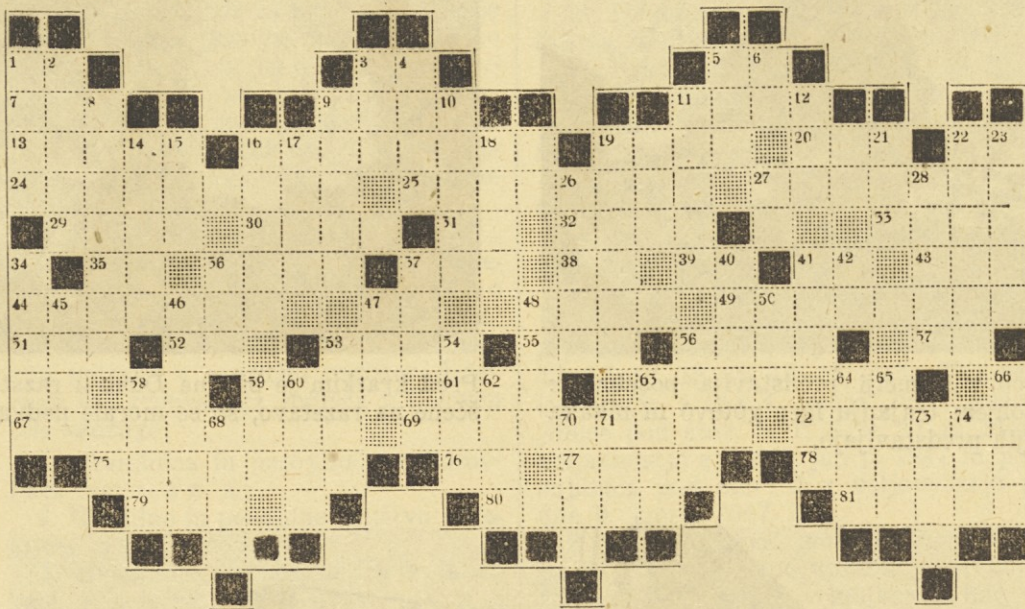
Saj je itak vseeno.

Potem je vsega konec. Morda je šel v Ameriko, morda kam drugam. Izgubil se je. Ko pa breza ni rasla več.

Hudo je, če človek nima doma...

ZA NEDELJSKO POPOLDNE

Križanka: „Reke in rečice“

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1 Kratica za neko društvo; 3 Kratica za izraz „srbohrvaščina“; 5 Časovni veznik; 7 Vrsta rastline; 9 Več rek nosi to ime, ena od njih teče mimo Železne Kaple; 11 Del tele-sa; 13 Posedovati, vsebovati; 16 Pravilen, običajen; 19 V narodni pesmi mnogo opevana reka, izvira na vzhodnem Tirolskem; 20 Vrsta maščobe; 22 Začetnici imena in priimka slovenskega škofa-pisatelja; 24 Reka, ki izvira na Štajerskem, teče po istoimeni dolini ter se izliva v Dravo; 25 Rečica, ki izvira na Obiru, tvori krasen slap pod Mnihovcem ter se izliva v Dravo blizu Galicije; 27 Del konjske opreme (2. sklon množ.); 29 Tuje žensko ime; 30 Znanost; 31 Krajša oblika za „njej“; 32 Popolna zmeda; 33 Reka, ki teče skozi Črno, Guštanj in Prevalje; 35 Pogojnič; 36 Zdravilna rastlina; 37 Industrijska rastlina; 38 Enota električnega upora; 39 Kazalni zaimsek; 41 Del kolesa; 43 Molčec; 44 Pritok Zile; 47 Pri-trdilnica; 48 Reka, ki se je v davnih časih izlivala v Vrbsko jezero, danes se izliva v Dravo pri Lipjem; 49 Mnogo rečice nosi to ime, ena od teh izvira pod Stolom; 51 Neke barve; 52 Okrajšava za „plemeniti“; 53 Vrsta kopeli; 55 Skrajšano žensko ime; 56 Ognjeniški izmeček; 57 Pevska nota; 58 Pogojnič; 59 Vozilo za eno osebo; 61 Kratica društva „Marijina dijaška kongregacija“; 63 Pralno sredstvo; 64 Dva enaka so-glasnika; 67 Odtoki jezera se tako ime-nujejo; 69 Izvira na Košuti (nemško se

imenuje Freibach zato, ker je prost ri-bji lpi); 72 Teče skozi Rabeljsko jeze-ro in tvori pod Trbižem znane tesni; 75 Spokojen, potolažen; 76 Grška črka; 77 Domače moško ime; 78 Majhen sve-ženj; 79 Lesena stavba; 80 Nekateri jezikoslovci menijo, da ima Celovec po tej reki svoje nemško ime; 81 Glavna koroška reka. Prav do njenega izvira na Topoljskem polju so bili naseljeni naši predniki.

Navpično: 1 Način, usmerjenost; 2 Ladijski vodnik; 3 Svetopisemska oseba; 4 Vodna tvorba, ki nastane pri zvišanju toplote; 5 Vranji glas; 6 Del kolesa; 8 Egoističen, samolasten; 9 Del

čimba; 18 En sam, svoj; 19 Poštna vrednotica; 21 Uživam hrano; 22 Kraj v istoimeni dolini na Spodnjem Koroš-tem; 23 Ženska sorodnica; 26 Glasbeni izraz; 27 Kratica za „Slovenija“; 28 Vrsta umetnega alkohola; 34 Gostinski uslužbenec; 36 Prva črka je „m“; 37 Domače ime za Italijana; 40 Breg, obrežje; 41 Strupena žuželka; 42 Kratica za „starejši“; 45 Najvažnejši or-gan; 46 Strupeni plin; 47 Koroški izraz; 48 Vprašalnica po načinu; 50 Okrajša-no moško ime; 53 Načrt; 54 Bog lju-bezni; 56 Del obraza; 58 Vprašalnica; 59 Debela palica, gorjača; 60 Kot pri 17 navpično; 62 Telovadno orodje; 63 Vrsta granate; 64 Otrok v nemščini; 65 Kemični element, plin; 66 Domače moško ime; 68 Značaj, bistvo, etičnost; 70 Dojem, prva slika; 71 Zgodovinsko mesto v Dalmaciji; 72 Dva soglasnika sičnika; 73 Veznik; 74 Votel predmet.

Rešitev križanke „Cankarjeva dram-ska dela“:

Vodoravno: 1 Pohujšanje; 7 Za narodov blagor; 18 Krača; 19 Smelo; 20 Palir; 21 Rok; 22 Ural; 23 Milo; 24 Tast; 25 Čipke; 27 Oskar; 30 Vzmet; 33 Moč; 36 Lord; 38 Komar; 40 Porok; 41 Globa; 43 Izток; 46 Raab; 49 Rdeč; 50 Praded; 51 Kralj na Betajnovi; 55 Jakob Ruda; 57 E, e; 58 Enrilo; 59 Eks; 60 Dioniz; 62 Rm; 63 Ar; 64 Mr; 65 Lica; 67 Siv; 68 Snop; 71 Nu; 73 Siv; 75 Hamlet; 77 Koga; 79 Abadon; 81 Ventil; 82 Aida; 83 Romantične du-še; 85 Komad; 87 Okras; 88 Ante; 89 Rac; 90 Ples; 91 Jeza; 92 Nrav; 94 Opica; 96 Princ; 98 Pleče; 99 Puh; 102 Romeo in Julija; 103 Gad; 104 Lepa Vida.

Navpično: 2 Ur; 3 Ja; 4 Ščuka; 5 Aare; 6 Es; 7 Ze; 8 Alma; 9 Noir; 10 Op; 11 Da; 12 Ol; 13 Vitek; 14 Brat; 15 Gr; 16 Oo; 17 Rk; 25 Črta; 26 Idol; 27 Om; 28 Sara; 29 Krajec; 30 Vod; 31 Zrejo; 32 Močan; 33 Modus; 34 Obed; 35 Čada; 36 Likar; 37 Ozrem se; 39 Osel; 40 Pridiga; 41 Grb; 42 Lar; 44 Kjer; 45 Darma; 47 Anka; 48 Bos; 50 Poznam; 52 N.N.; 53 Birma; 54 To-le-do; 56 Kis; 61 Ivana; 63 Auto; 66 Itak; 67 Som; 69 Obe; 70 Pad; 71 No-ša; 72 Unec; 74 Ink; 75 Hlapci; 76 Li; 77 Kosec; 78 Kit; 80 Dur; 83 Rajna; 84 Čenče; 86 Dlan; 94 Om; 95 Io; 96 Pl; 97 Ri; 98 P. d.; 99 Pi; 100 Ud; 101 Ha.

VEDNO VELIKA IZBIRA

ORIENTALSKIH IN PERZIJSKIH PREPROG.

na roko vozanih in žametnih (velournih) preprog ter tekačev.

Blago za pohištvo, zavese, pregrinjala za mize in divane.

Popusti za preprodajalce, hotele in gostilne. — Plačilne olajšave. — Da-jemo v to stroko spadajoče nasvete za opremo sob, po želji tudi na licu mesta.

Strokovna trgovina za preproge, pohištveno blago in zavese

DIR. JOSEF RADLMAYR

BELJAK - VILLACH

Pisarna: Enzenbergstrasse 39, Telefon 4447

TRGOVINA NA DROBNO: POSTGASSE 3 - TELEFON 47-67

obraza; 10 Zdravilna rastlina; 11 Use-dlina, pologa; 12 Ženski glas; 14 Pre-dor; 15 Skrajšano žensko ime; 16 Znamka kozmetičnih proizvodov; 17 Za-

Naivejša izbira moških in deških oblek, „kasha“, modnih in delovnih hlač, peri-la in krojnega blaga pri

Frank & Werner

CELOVEC - Alter Platz 25

Polo srajce v vseh cenah - lepe srajce za gospode in dečke usnjene hlače.

Beri in širi

„Koroško Kroniko“!

„Žena“ — reče kmet — „mi nismo nobeni norci, da vodo bi nosili s korci.“

V šent Vid k LEERU se peljiva, tam vodno si črpalko naročiva!“

Leopold Leer

„Zum Pumpendoktor“

Št. Vid na Glini (St. Veit a/Glan), Hauptplatz 15 Telefon 176

Preselili smo se!

Steklarna

**HUBERT
Tümpold**

PREJ

Beatje Obernastere

Beljak - Villach

Gerbergasse (Hotel Lamm)

OD 10. JUNIJA

Gerbergasse 21 a

(nekdanja Ljudska kuhinja)

Izvršuje vsa steklarska dela

ZBIRALNICE v Kötschah-u, Feld-kirchnu (Trg) in Radentheinu

BARVARNA

JOSEF MASSER

Kemična čistilnica

BELJAK - VILLACH

ITALIENERSTRASSE 18-20 - TELEFON 41-65

Reja plemenskih svinj

Polagoma se vračamo v redne razmere. Minister za prehrano in minister za kmetijstvo sta že najavila, da bo v razmeroma kratkem času odpravljeno tudi nadzorstvo nad prometom s klavnimi živalmi in kot prvo med tem bo dovoljena najbrž v jeseni letošnjega leta prosta prodaja svinj.

Med dohodki, ki jih je v rečnih razmerah dobival kmet na Koroškem od živinoreje, je bil velik del iz svinjereje. Tudi v vojnem času in v povojni dobi je imela svinjereja izredno veliko vrednost in velik pomen, ker je od tu dobival kmet velik del svoje prehrane, pa tudi še kak denarni dohodek. Svinjereja bo tudi v rednih razmerah, zlasti pa še v prehodni dobi, obdržala svoj velik pomen. Zato pa je tudi zelo važno, da vemo predvsem, kako skrbimo za plemenske živali, in pa kako živali najceneje in najlažje ter najpreje in najboljše spiamo.

Danes bomo na kratko govorili nekaj o

reji plemenskih svinj.

Često se zgodi, da plemenske svinje pripustimo prezgodaj, ko živali še niso dosti razvite; zgodi pa se tudi večkrat, da plemenske svinje pripustimo prepozno. — Ko so svinje stare 7 do 9 mesecev, moremo plemenske svinje že pripustiti. Ako živali predolgo ne pripustimo in ako so živali še dobro krmljene ter dobro razvite, se more dogoditi, da se mlade svinje nato ne pojajo oziroma zelo težko ali pa sploh ne ostanejo breje. — Ako pa hočemo imeti prav težke in velike plemenske svinje, jih včasih pripustimo šele v starosti 11 mesecev.

Ako se mlade pa dobro razvite plemenske svinje ne pojajo, naj predpiše živinozdravnik kak hormonski preparat, s katerimi danes živinozdravniška veda že razpolaga. Ako je živinozdravnik v bližini, priporočamo injekcije. — Mlade plemenske svinje krmimo z zdrobljenim ječmenom in ovsem, z mlečnimi odpadki, z otrobi, predvsem pa naj bo v poletnem času glavna krma za plemenske svinje zadosti zelene krme, v zimskem času pa pesa in drugo korenstvo (n. pr. repa, koleraba itd.).

Ako se pri svinji pojavijo znaki pojanja, pri svinjah tudi pravimo, da se buka, jo pripustimo po 12 urah. Pojanje ali bukanje traja sicer pri svinji 30 do 40 ur, vendar pa ostane svinja najbolj zanesljivo breja, ako jo pripustimo 12 ur potem, ko smo opazili znake pojanja. — Po prasiatvi se pokažejo znaki pojanja pri svinji spet v 4 do 5 tednih. Ako pa se pojavi pojanje pri praselnih svinjah takrat, ko še doji, jih ne pripustimo. Ako namreč v tem času svinjo pripustimo, izgubi nato mleko, ako ostane breja. Ako pa svinja mleka ne izgubi, se vsaj sestava mleka tako zelo spremeni, da to zelo škoduje mladim pujskom. Zato praselne svinje ne pripustimo ponovno preje, predno nismo odstavili mladih pujskov. To pa bi se pravilno smelo zgoditi, ko so pujski stari okrog 8 tednov.

Ako so svinje ostale breje, jih nato dobro krmimo. Dajemo jim kuhan zmečkan krompir, pomešan s posnetim mlekom; nadalje zdrobljen ječmen, otrobe, peso, predvsem pa v poletnem času nikakor ne smemo pozabiti na zelo obilno krmljenje z zeleno krmo. Za brejo svinjo pa ni važno le, da jo pravilno krmimo, važno je tudi, da se more breja svinja dosti gibati. Zato jo spustimo na pašo ali pa vsaj na tekališče. Tam naj ima tudi priliko, da more riti.

Brejost traja pri svinji povprečno 115 do 116 dni, ali da si lažje zapomnimo: tri mesece, tri tedne in tri dni. Ker proti koncu brejosti svinji daljša hoja

že škoduje, jo ne gonimo več na pašnik, ako ta ni popolnoma v bližini hleva.

Ako z brejo svinjo nepravilno ravnamo, se more zgoditi, da svinja zvrže. Da pa to preprečimo, moramo upoštevati tale navodila:

1. Breji svinji zelo škodujejo vsi udarci in sunki v trebuh pa tudi na rilec.

2. Brejim svinjam zelo škoduje, ako ščuvamo na nje pse ali pa jih nadleguje merjasec. Tudi jim zelo škoduje, ako se morajo stiskati skozi preozke plotove ali skozi preozka, na pol odprta vrata.

3. Nevarno je za breje svinje, ako jim spodrsne na gladkih tleh v hlevu ali izven hleva.

4. Brejim svinjam škoduje prehitra sprememba krme. Škoduje jim krma, ki povzroča napenjanje, škoduje jim tudi vsaka težko prebavljiva, pokvarjena ali plesniva krma.

5. Brejim svinjam zelo škoduje vsaka namrznjena oziroma zmraznjena krma, torej od slane poparjena detelja, zmraznjen krompir ali namrznjena pesa.

6. Brejim svinjam ne smemo dajati prehladne vode.

Travnik je razcveten . . .

Lep je travnik za oči, ni pa koristen za gospodarja, ako je na njem „mavrica“ vseh mogočih barv. Koristi nam največ oni travnik, ki je lepo zelen, ki je sočnato zelene barve. Vse druge barve nam le pravijo, da se je na travniku poleg trav razvilo veliko število raznih rastlin, raznih cvetlic, ki imajo sicer mogoče zelo lepo barvo, so pa kot krma le male vrednosti ali pa so mogoče za zdravje naših domačih živali celo škodljive.

Ako smo del zemljišča na novo zasejali s travnim semenom, na tem novo urejenem travniku prvo in še kako leto uspevajo one dobre trave, ki smo jih zasejali, vedno bolj pa se nato te trave umikajo, zginjajo in vedno bolj se šopirijo na travniku slabe trave in razne druge manj vredne rastline. To dokazuje, da ni zadosti, ako travnik samo zasejemo z dobrim travnim semenom. Važno je še nekaj drugega: travnik moramo tudi negovati, travnik moramo oskrbovati.

Za sestavo trav na travniku je sicer velike važnosti kakovost semena, s katerim smo travnik zasejali, še večje, da, odločilne važnosti pa je, kako nato ta travnik oskrbujemo, kako ta travnik gnojimo in koliko vlage je na tem travniškem tlu.

Kolike vrednosti je travnik in kakšno ter koliko krme dobimo na travniku, na to vpliva sestava trav in na to vplivajo razne druge netravnate rastline, ki poleg trav še uspevajo na travniku. Sestava trav in pa te druge rastline nam pa tudi kažejo in nam nekako povedo, kako smo za travnik skrbeli in česa na travniku posebno manjka.

Ker moremo torej iz rasti in uspevanja posameznih rastlin na travniku sklepati, kakšne hranilne snovi predvsem na travniku manjkajo, je tudi velike važnosti, da te posamezne rastline na travniku poznamo. — Ko imamo v nedeljo ali na praznik popoldne čas, napravimo kratek sprehod po naših travnikih in opazujemo, kakšne rastline na teh travnikih uspevajo, pa bomo takoj tudi že napravili lahko zaključek, kaj našemu travniku manjka in kako bi zatorej mogli naš travnik čimprej izboljšati.

Pojdimo preko dvorišča in mimo hleva zavijemo na travnik. Takoj za hlevom zapazimo, kako bujno uspevajo nekatere rastline. Zaradi pomanjkanja časa, zaradi pomanjkanja delovnih moči, pa tudi zaradi neznanja smo pustili večkrat gnoj ležati kar pred hlevom, še večkrat pa se je iz gnojlišča kar na travnik odtékala gnojica. Vse to je povzročilo, da so se posebno bujno razvile tele rastline: travniška trobelika (Wiesenkerbel), ki se posebno bujno in bahato razvija zlasti spomladi; medvedja taca (Bärenklau, Bärenlappen), ki se zlasti razvija v poletju. Nadalje razne kislice in ščavje (Ampferarten). Te

7. Breje svinje moramo varovati pred prehlajenjem vsake vrste, torej pred prenizko temperaturo v hlevu v hladnem letnem času, kakor tudi pred vsakim prepihom v hlevu v toplem in hladnem letnem času.

More se pa dogoditi, da breje svinje zvržejo, četudi smo še tako vestno pazili na nje in ni zato nobenih zunanjih razlogov. V tem slučaju moremo sklepati, da to zvrženje povzroča kužna bolezen, takozvano kužno zvrževanje pri svinjah. Skoraj z gotovostjo moremo sami že sklepati na to, da imamo to nevarno bolezen v hlevu, ako se je večkrat, to se pravi vsako leto zgodilo, da je svinja brez vsakega drugega vidnega razloga zvrгла. Povzročitelji te bolezni so bacili; poznamo pa dve vrsti bacilov, ki povzročajo kužno zvrževanje pri svinjah. Zato pokličimo takoj živinozdravnika, ako svinja zvrže brez kakega vidnega razloga. V veterinarskem zavodu bodo nato ugotovili, kaj je vzrok zvrževanja in ako so vzrok temu bacili kužnega zvrževanja, bomo z vsemi možnimi sredstvi poizkusili, da to bolezen odpravimo iz hleva.

Ako bomo po prednjem ravnali s plemenskimi in še prav posebej z brejimi svinjami, bomo imeli srečo pri svinjereji, s tem pa tudi lep dohodek iz živinoreje.

rastline dajejo sicer navidezno velike količine krme, vendar pa tako krmo živali nerade žrejo, pokošena se ta krma zelo slabo suši in daje nato slabo, malo vredno seno, ki zelo rado plesni. Škodujejo travniku te rastline tudi zato, ker izpodrivajo dobre trave. Te rastline nam povedo, da so ti deli travnika preveč gnojni z dušikom. Zato ta del travnika nekaj let ne smemo več gnojiti z dušikom. Še čisto mlade pa te rastline pokosimo ali popasemo, da se ne more razviti seme in tako polagoma te rastline oslabijo, začnejo pa se razvijati dobre trave.

Na travnik zavijemo, pridemo do dela, kjer cveto marjetice (Gänseblümchen), regrat (Löwenzahn) ozkolistni in širokolistni trpotec (Wegerich) in brezstebelna kompava (stengellose Distel). To so rastline, ki se jih živali na paši izogibajo, pa še kosa jih ne zagrabi. Te rastline zadušijo dobre trave, so pa obenem dokaz, da smo ta del travnika zelo izrabljali, da smo tu kosili in pasli, pa nikoli in pa premalo gnojili. Tak del travnika moramo gnojiti predvsem z dušičnimi gnojili, z gnojem, gnojnico in kompostom.

Zemljišče se dviga proti gozdu, na robu travnika smo; večinoma ta del uporabljamo že kot pašnik. Spet je tlo porastlo z drugačnimi rastlinami. Tu prevladujejo razne geniste (Ginster), vresje (Heidekraut), srpice in site ter ostrice (zadnje tri imajo skupno nemško ime: Borstgras), borovnice (Heidelbeere) in brusnice (Preiselbeere). Te rastline nam pravijo, da je tlo popolnoma izčrpano. Ako položaj tega zemljišča ni preveč strm, je najenostavnejša, pa tudi najučinkovitejša pomoč, da zemljišče preorjemo. Vsekakor pa moramo gnojiti z apnom in z drugimi gnojili, da tako omogočimo rast dobrim travniškim in pašniškim travam.

Ob gozdnem dobu gremo spet navzdol in pridemo do dela travnika, kjer večkrat voda zastaja, ker se ne more pravilno otekat. Zaradi zastoja vode tlo tu ni zadosti prezračeno in zato so se razvile spet posebne vrste rastlin, ki so: razni šaši (Seggen), medena trava (Wollgras), trstika in ločje (Schilfrohr, Binsen), razne zlatice (Hahnenfuß) in preslica (Schachtelhalm). Najenostavnejše pomagamo tu, ako na tem delu travnika ne kosimo, ampak ga

P E Č A R

FRIEDRICH

Wendling

V ŠMOHORJU (Hermagor)

dobavlja takoj vse vrste
peči in štedilnikov

spremenimo v pašnik. Je pa to samo delna in začasna pomoč, temeljito in stalno popravimo tako zemljišče le tako, da znižamo vodostaj talne vode, to se pravi, da to zemljišče osušimo ali dreniramo.

Zavijemo spet proti domu. Na drugem delu travnika spet zapazimo, da prevladujejo slabe, ostre vrste trav (Borstgras, Bürstling). Ta slaba trava se zelo boji apna, zato pa jo tudi najlažje odpravimo tako, da ta del zemljišča pognojimo z apnom. Ta trava nam pa tudi pravi, da smo popolnoma pozabili gnojiti tudi z drugimi vrstami gnojil. To slabo travo sicer spomladi živali še dosti rade žrejo. Ta trava pa postaja nato vedno bolj trda, nekako oleseni in celo okremeni, ker se nabira kremenec med njenimi vlakni. Zato živina to travo, ko je ostarela, izpljuva, ko jo požre, in večkrat vidimo cele šope te izpljuvane trave ležati po pašniku. — V družbi te ostrice je večinoma še kislica (Sauerampfer), kresnica (Wucherblume, Orakel ali Margeriten), rman (Schafschwingel), šaš (Seggen) in vresje (Heidekraut). Vse te rastline nam govorijo, da ta del travnika ali pa pašnika nujno potrebuje apna pa tudi hlevskega gnoja, ker mu manjka humusa ali sprstenine. Takemu travniku zelo pomagajo gnojenje s fosfatnimi gnojili.

Spet smo prišli nazaj domov, pred hišo se vsedemo in deloma zmučeni, toda zadovoljni premišljujemo, kaj smo videli. Opazili smo namreč, da vsaka rastlina posebno dobro uspeva na takem tlu, ki ji nudi za rast največje ugodnosti. Kakor pa ena lastovka še ne prinese pomladi, tako nam tudi ena sama od naštetih rastlin še ne pove popolnoma zanesljivo, kakšno je tlo, kjer ta rastlina uspeva. Šele, če dobimo na tem zemljišču več rastlinskih skupin, ki nam isto pripovedujejo, moremo dokončno in zanesljivo sklepati, kakšno je to tlo in kaj temu zemljišču manjka in zakaj na tem delu travnika ne uspevajo dobre trave.

Ako bomo nedeljske ali praznične popoldneve izrabili zato, da bomo opazovali in to pravilno opazovali rast naših travnikov, si bomo kmalu pridobili z lahkoto raznega zelo koristnega znanja, od katerega bomo imeli veliko gospodarskega dobička. Saj nam bo to opazovanje povedalo, kakšni so naši travniki in kaj našim travnikom, ki so temelj kmečkega gospodarstva, manjka.

Kakor pa je pri zdravniku najvažnejše, da pravilno ugotovi bolezen in jo nato navadno z lahkoto zdravi, ravno tako je važno, da ugotovimo, kakšni so naši travniki, da ugotovimo kakšno krmo in koliko krme so nam dali, da ugotovimo, zakaj nam dajejo premalo in preslabo krme in nam je zato nemogoče rediti več in boljšo živino. Ko bomo to ugotovili, ko se bomo tega zavedali, bomo hoteli to „travniško bolezen“ tudi odpraviti in to bo zelo važen korak k izboljšanju našega gospodarstva.

UKINITEV AVTOBUSNE PROGE

Ravnateljstvo pošte in brzojava v Celovcu sporoča, da je moralo po naročilu ministrstva za promet na Dunaju zvečljavnostjo z dne 18. junija ukiniti avtobusni promet na progi Plajberk (Bleiberg)—Labenče—Sv. Štefan na Zilji—in na progi Plajberg—Labenče—Čajna na Zilji—Beljak.

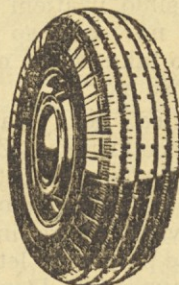
Pozor! Kmetje!

Vse praške za živino v
stari dobri kakovosti

dobite zopeč v

Drogeriji Laber

Beljak - ob Dravsk. mostu

HANS TROGER

VELETRGOVINA S PNEVMATIKAMI

avtomobilska olja, olja za stroje in mazila

VILLACH - BELJAK

GERBERGASSE 11 - TELEFON 49-27

Sedanje smeri v komunističnih državah

III.

Spor s Titom je imel neposreden odmev po vseh podložniških državah. Tudi drugod so nekateri voditelji skušali kreniti po Titovih stopinjah, a so njihovi poizkusi žalostno propadli, bodisi zaradi manj ugodne lege njihovih držav, bodisi zaradi manj važnih mest, ki so jih zavzemali, in niso imeli tako prostih rok, kot jih ima maršal Tito kot vrhovni državni poglavar. Zato so ostale podložniške države hitro klonile pred grozečim prstom, s katerim je Kominform obsodil Tita. Hitro so izvedle čistko proti „nacionalističnemu odklonu“ in pretresele svoje lastne vrste, da se ne bi med njimi razpasla kriva vera. Hitro so dale v nič važnost domačega odporiškega gibanja proti okupatorju in proglasile rdečo armado za edino osvoboditeljico. Sledile so važne spremembe v vladah sovjetskih podložniških držav. Zleteli so ljudje kot Vladislav Gomuljka, Dimitrov in Trajčev Kostov.

Sama filozofija „rdeče nove demokracije“ se sedaj na novo oblikuje. Najboljši dokaz za to je govor, ki ga je imel stari član kominterne Georgij Dimitrov na petem kongresu bolgarske delavske ali z drugimi besedami komunistične stranke, preden so ga uradno poslali na bolezenski dopust. Dejal je, da „nove demokracije“, to se pravi sovjetske podložniške države, vršijo funkcije diktature proletarijata, ne da bi pri tem gradile formalno nek sovjetski sistem. Sovjetski sistem vlade in sistem vlade v ljudskih demokracijah sta dve obliki ene oblasti, to je oblasti delavskega razreda. Tej Dimitrovi izjavi je tisk po vseh podložniških državah pripisoval veliko važnost. Dimitrov je končno prišel do zaključka, da je nacionalizem sovražnik komunizma in nezdravljiv z pravo demokracijo. Pri tem je pokazal na upornika Tita. Mož se takrat najbrže ni zavedal, da se njegov stolček tudi že maje.

Posledice tega novega položaja na gospodarskem področju so dobro znane. Nove demokracije so spet privlekle

na dan kulaka in pričela se je borba proti bogatim kmetom. Idilično trojno gospodarsko s socializiranim, zadržanim in zasebnim odsekom je na mah izginito. Pričakovati je, da bo v komunističnih podložniških državah prešlo vse gospodarstvo v državne roke. Vendar pa bo država pustila še majhno sled zasebnih podjetij, kjer bodo lastniki le podnajemniki glavnega podjetnika — države. Namerno zanikujejo takojšnjo kolektivizacijo poljedelskega gospodarstva. Vendar pa dajejo vso prednost vsem s kolektivnim gospodarstvom in jih podpirajo s poljedelskimi stroji in živili. Če upoštevamo slabe gospodarske uspehe v vzhodni Evropi, ki je predvsem na Poljskem posledica improviziranih posegov in kompromisov, si bodo s tem

podložniške ljudske demokracije samo odbile kmečki stan, kar pa nikakor ne bo brez slabih posledic na preskrbo z živili. To pa bo končno povzročilo nezadovoljstvo med industrijskimi delavci, ki bodo pričeli zavlačevati izvedbo visokoletečih načrtov za industrijalizacijo.

Vpliv te nove smeri ljudskih demokracij se kaže tudi na drugih področjih: povečano zatiranje Cerkv, prisilno penotenje mladinskih gibanj itd. Tako koraka nova demokracija, ki je samo še po imenu demokracija in je nastala zaradi uporabe leninistično-stalinistične revolucionarne taktike ob času sovjetskih zmag, z velikim zamahom proti „socializmu“. Kakšno blaginjo bo ta socializem prinesel svetu, pa bo pokazala zgodovina. (Konec)

Cene kmetijskim proizvodom

Proizvodne cene za rž in pšenico

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdo-ve je določilo z veljavnostjo od 7. junija t. l. nove cene za kmetijske proizvode, ki jih morajo oddati kmetovalci v okvirju predpisanih oddaj. Cene veljajo pri proizvajalcu in brez vreč.

I. Rž (za 100 kg): v juliju S 75.—, v avgustu S 75.60, v septembru 76.30, v oktobru S 76.80, v novembru S 77.10, od decembra 1949 do junija 1950 S 76.40.

II. Pšenica (za 100 kg): v juliju S 85.—, v avgustu 85.70, v septembru S 86.50, v oktobru S 87.10, v novembru S 87.50, od decembra 1949 do junija 1950 S 86.80.

Povprečna hektoliterska teža za rž je 71 kg, za pšenico pa 76 kg.

Cene mleku in mlečnim proizvodom:

1. Mleko in smetana (za 1 liter): proizvodna cena za kravje mleko s 3.5% maščobe je določena na 1 šiling. Ta cena velja pri zbiralnici oz. na prevzemnem kraju. Za smetano je določena ce-

na po 20 grošev za vsako enoto maščobe.

Cene za potrošnike so določene za polnovredno mleko na 1.40 S, za posneto mleko in za pinjenec na 66 grošev. Ako kmetovalec dobi vrnjeno posneto mleko ali pinjenec, je cena določena na 36 grošev.

2. Presno in kuhano maslo (za 1 kg): vsebovati sme največ 18% vode. Proizvodna cena je določena za čajno maslo na S 19.50, za namizno maslo S 18.80 za maslo za kuhanje S 16.30.

Cena za potrošnike je določena za čajno maslo na S 22.—, za namizno maslo S 21.30, za maslo za kuho S 18.70, za kmečko maslo S 18.70.

Prevzemne cene za kuhano maslo so določene na S 23.—, cena za potrošnike pa je S 25.70.

3. Sir (za 1 kg): proizvodna cena za sir je določena z oziroma na kakovost od S 12.— do S 18.50. Proizvodna cena za skuto je določena pri proizvajalcu na S 4.88 do S 6.70, za skuto iz posnetega mleka pa na S 4.47.

Cena klavnim svinjam

V prejšnji številki „Kor. kronike“ smo že objavili cene za svinje. Zaradi preglednosti jih še enkrat objavljamo. Te cene so določene pri rejcu za 100 kg žive teže:

I. kakovosti (91 kg in preko) S 770;
II. kakovosti (71 do 90 kg) S 720.—;
III. kakovosti (pod 71 kg) S 670.—;
IV. merjasci (brez ozira na težo) S 620.—.

Na sejmišču v Celovcu veljajo za svinje (za 100 kg žive teže) naslednje cene:

I. kakovosti (91 kg in preko) S 900.—
II. kakovosti (71 do 90 kg) S 850
III. kakovosti (pod 71 kg) S 800.—
IV. kakovosti (merjasci brez ozira na težo) S 750.—

Cena krmilom

(domača proizvodnja)

Oves	S 115 do 120
koruza	S 125 do 130
proso	S 130 do 140
seno (sladko)	S 60 do 65
seno (polsladko)	S 50 do 55
deteljno seno	S 60 do 65
slama (stisnjena)	S 20 do 30

Oljne tropine (kolači):

I. skupina: zemeljski orehi, soja lan S 74.30.

II. skupina: kokos, buče, sezam S 71.30.

III. skupina: repica, ogrščica, sončnice, palmine koščice, bombaž, koruzni kalčki S 61.25.

Vse cene krmilom se razumejo za 100 kg in franko nakladalna postaja, oziroma pri tropinah franko tovarna.

Cena umetnim gnojilom

Apnenoamonijev soliter (baza 20.5%) v bitimiranih vrečah S 68.27,

apnenoamonijev soliter (baza 20.5%) v navadnih vrečah S 67.34,

apnenoamonijev soliter (baza 20.5%), razsut S 64.27,

superfosfat (baza 18%), v vrečah S 26.28,

Tomasova moka (baza 18%), v vrečah S 20.88,

kalijeva sol (baza 40%), razsuta S 25, apneni prah (oglikovo kisl. apno), v vrečah S 8 do 10.

Vse cene za gnojila se razumejo za 100 kg pri odvzemu na veliko in franko namembna postaja.

Obiščite

Landhauskeller

kjer dobite prvovrstna jedila in pijače. Dunajska kuhinja, negovana vina. Priporočam se tudi za obisk restavracije in bufeta v „STRANDBAD“ ob Vrbskem jezeru. **Sobe za tujce.** Lastnik: **Laßnig**

Kapelski punt

Zgodovinska povest

Spisal
dr. Ožbolt Jlaunig

(Nadaljevanje)

31.

„Vaše vesti nimate vprašati; izpolniti morate to, kar se vam ukaže,“ zarohni komisar.

„Flegar meni nima ničesar zapovedovati, v trgu sem jaz sodnik!“

„Tako govorite, to je predržno; vi se ravnotako puntate kakor drugi!“

„Gospod komisar, blagovolite upoštevati, da sem zaprisegel cesarju in te prisige ne bom prelomil. Zastopam pravico, sili pa se ne udam, krivice ne poznam!“

Odločne sodnikove besede so še bolj raztogotile komisarja, posebno ker nato ni mogel odvrniti ničesar. Vsled tega se obrne do nadaljnjih mož. Strogo jih meri s svojim pogledom, kakor bi jih hotel prebosti, in pravi:

„Vi se štejete za katoličane. Ali veste, kaj se to pravi: biti katoličan? Najbrž pa ste to pozabili. Verni morate biti in se ogibati krive vere; a namesto tega uganjate malikovalstvo, lepoticite tisti leseni kip, obešate tablice po stenah in blebetate o čudežih. Zaslepljeni ste, neverniki ste postali, nazadnje boste postali še pogani, če boste imeli tako vero. In kje je pokorščina? Ali tako spoštujete cesarske naredbe, da vlomite v cerkev kakor razbojniki in zaničujete na-

šemu presvitlemu cesarju v posmeh njegove odredbe? Hudodelci ste, ki zaslužijo najstrožjo kazen! Tako vam govorim in to zahtevam z vso odločnostjo in strogostjo. Volja cesarjeva je, da se Marijina podoba sleče. Sedaj pa povejte, ali se temu pokorite?“

Nastopila je trenutna tihota, toda naenkrat se zgane Tomaž Vegl in pravi s povzdignjenim glasom:

„Milostni gospod komisar, zabraniti ne moremo, da se Marijini podobi odzame oblačilo, a privoliti temu tudi ne moremo!“

Izrekel je te besede s trdim naglasom, čutiti je bilo, kako je vrelo v njem.

Komisar ga strogo pogleda, zakaj tega odgovora ni pričakoval. Bil je ves iz sebe, zato zakriči: „Cesar ne potrebuje vašega privoljenja, vi se morate pokoriti, če ne na lep način, pa s silo!“

Komisar se obrne, na celem telesu trepetajoč, in si nemirno gladi lase. Sedaj stopi pred župnika in pravi: „Kakor hitro pridete domov, se mora moje povelje takoj izvršiti brez vsakega odloga!“

„Milost, gospod komisar,“ prosi župnik; „uvažujte vendar, da so božični prazniki pred durmi. Ljudje bi bili v svojem verskem čutu silno užaljeni in ne morem jamčiti za mir; ako so že odredbe, se naj izvedejo tako, da ne nastane vsled tega še hujše zlo.“

Komisar se zamisli, gleda nekaj časa proti oknu. Nato se obrne in reče: „Zaradi velikega praznika dovolim, da ostane vse tako, četudi je to zoper mojo vest; a odločno zahtevam, da se ima odvzeti oblačilo do srede po novem letu. Če ne, poročam to naravnost na Dunaj

in potem vam gorje! S tem ste odpravljeni; vi pa, pisar Hubman, sporočite gospodu flegarju Reitrerju, da mi takoj poroča, ali se je izvršilo moje povelje. Zato napravim vas odgovornega!“

Komisar se obrne, ne da bi dalje kaj izpregovoril in stopi v svojo pisarno. Odslovljeni se še nekaj časa gledajo, nato pa zapustijo dvorano, kakor so prišli. Bili so še pod vtisom ravnokar izrečenih besedi. Zato tudi nihče ni kaj govoril. Pisar je takoj zunaj pri durih krenil na drugo stran, ker je vedel, da ga vsi pisano gledajo.

Niso se dolgo mudili v Celovcu. Sedli so zopet na sani in se peljali domov. Med potom niso dosti govorili, saj je imel vsak svoje misli. Odzvonilo je že večernico, ko so dospeli v Kaplo, in vsak je hitel na svoj dom.

V.

V SILVESTROVI NOČI

Dan gasne, kmalu zvezda noč mi vodi,
O, prid' nocoj!

Levstik.

Med župljani se je kmalu raznesla vest, da oblast ne odneha od izvršitve svoje odredbe glede Marijinega kipa. Nastalo je zopet razburjenje; nekateri so dolžili župnika, da je on vsega tega kriv, drugi pa so zopet pripisovali krivdo flegarju in pisarju. Prevladalo je mnenje zadnjih, posebno ko je Vegl razložil najbolj razjarjenim, da je bil pisar navzoč in da mora ta o vsem tem poročati flegarju.

„Ta pisarski škric in vohun se naj še kdaj kje prikaže,“ so rekli kmetje na božični večer, ko so šli od božje službe; „premikastimo mu kosti, da bo pomnil do zadnjega dne.“

Župnik Prunner je bil v velikih skrbih, kako bi dopovedal ljudem, kaj se mora zgoditi; zakaj vedel je, da nastane zopet nemir. Toda ljudi je le moral o tem obvestiti.

Bilo je na praznik sv. Štefana. Mnogo župljanov se je ta dan zbralo v župnijski cerkvi. Zadnjo pridigo je imel župnik sam. Govoril je o prvem mučniku, katerega god slavi danes, in polagoma navedel govor na cesarsko odredbo, ki zahteva odstranitev obleke in tablic. Sklenil je svojo pridigo, da je dolžnost vernih župljanov, da so pokorni svojemu cesarju. Tako posnemajo najlepše mučenika Štefana, če podredijo sveto stvar volji oblasti. Na ta način se skažejo najboljši podaniki, ako se vdajo v cesarjevo voljo.

Glasno kašljanje se je zaslišalo po celi cerkvi, nastal je nemir in župnik je hitro končal, ker je uvidel, da tudi s tega mesta ne more prepričati župljanov, da se morajo pokoriti višjim odredbam.

(Dalje prihodnjč)

Izpod domače lipe

SELE

Veselje in žalost se vrstita v človeškem življenju, veseli in žalostni dogodki pa tudi v fari. Vriskanje in petje naznanja navadno prihod svatov k poroki. Po veliki noči sta stala spet dva para pred oltarjem. Dne 23. maja sta si tam segla v roke kot v znak trajne trdnosti zveze gozdni delavec Rudolf Kelih in Roza Travnik, p. d. Ridovčeva. Na ženitovanju na nevestinem domu je bilo prav domače veselo. Tekom dobrega leta so se omožile vse tri hčere, kar je za starše in hčere vsekakor dobro spricevalo.

Dne 30. maja pa je dobil Zg. Jušov dom novo gospodinjjo. Posestnik Heli-odor Jug je uvidel, da zaradi materine bolehnosti ne kaže dalje čakati. Njegova izvoljenka je bila Ana Pavlič, članica deklškega pevskega zbora na Šajdi. Slovesnost v cerkvi je dvignilo lepo petje nevestinih tovarišic, ki so s petjem narodnih pesmi tudi na ženitovanju lepo kratkočasile številne svate, da so se laže odpočivali od plesa. Ženin je budno čuval nevesto, ki se ga je zvesto držala. „Camar“ in drugi funkcionarji pa so imeli dovolj posla pri odkupu ukradene družice in pri „podirjanci“.

V Podjuni menda ne poznajo podirjance, kakor v Rožu. Ob mraku spremijo godci svate ven pred hišo. Z balkona ali visokega okna se jim obetajo mnogotere dobrote: suhe hruške, pecivo, cigarete, smodke itd. razmetava radodarna družica zdaj sem zdaj tja med množico. Veliko število rok se dviga, da kaj ujamejo. Marsikaj seveda pade na tla in zato nastane med otroki in mladino metež in ruvanje, kar povzroča mnogo smeha. Končno pride na vrsto prava podirjanka: kolač, ovenčan z raznobarnimi trakovi. To bi seveda vsak rad ujel. Camar vriska in jo dviga, namerja z njo zdaj sem, zdaj tja; že zamahne z njo, kakor da jo vrže ravno v tvoje naročje, pa te ima le za norca. Nekaj časa tako slepomiši in kliče: „Dobro pečena, meni izročena, vam je pa dana.“ Naenkrat, ko morda spodaj najmanj pričakujejo, prifrči podirjanka po zraku. Le redko se zgodi, da jo kdo srečno ujame, navadno jo zagradi po deset rok in v vsaki ostane le kos. Zanimiv je ta stari običaj pri ženitovanjih, saj prinaša prijetno razvedrilo. Ima pa še nek drug namen. Medtem, ko se svatje zunaj zabavajo ob podirjanci, znotraj kuharice laže pripravijo večerjo in ko se svatje vrnejo, sedejo kar k mizi, ki je spet obložena z jedili. Obema paroma kličejo: bilo srečno!

V zgodnji vigredi nas gripa ni hudo nadlegovala, zato se je pa majnika vrnila in to pot huje razsajala med otroci in odraslimi. Šola je bila dva tedna zaprta. Smrtnih žrtev pa bolezen ni zahtevala.

Dne 8. junija pa je za ta svet zatisnil svoje oči Valentin Ogris, p. d. Gašper na Kobli, star 71 let. Odlikovala ga je neumorna delavnost, skromnost in skrbljivost. Z delom v gozdu in pozneje na cesti je skrbel za svojo in ženino mater in svojo številno družino. Pogreba se je udeležilo lepo število stanovskih in vojnih tovarišev iz prve svetovne vojne. Blag mu spomin. Preostali naše sožalje!

IZ ZILJE, ROŽA IN PODJUNE

Štiri dopise smo prejeli, ki imajo bistveno skoraj enako vsebino in jih zato priobčujemo kar pod gornjim naslovom. Dvoje pisem je iz Roža, eno iz Zilje, eno pa iz Podjune, njih vsebina pa je tale:

Po lepem vremenu je prišlo precej dežja, tudi nalive smo imeli. Košnja je v polnem teku in je lestos kar izdatna; zgleda, da bo krme dosti. Žito lepo zori, vsled zadnjih neviht pa je tu in tam pleglo, upamo pa, da se bo še popravilo inmoremo tako pričakovati tudi dobro žetev. Izletov ne manjka, športa je dosti, še z nogometom se razveseljuje, veselice so kar na „tekočem traku“, plesov je več kot preveč, svatbe se vrstijo ena za drugo, službo božjo so ljudje malokdaj ob nedeljah in praznikih tako zanemarjali kot sedaj v teh časih, za katere vedno tožimo, kako so težki in slabi. Praznikov in nedelj se ljudje tudi ne bojijo skruniti s težkim delom (n. pr. s košnjo). Vse premalo pa je nasprotno zanimanja za verski tisk, tudi za slovenski tisk se premalo zanima, časopise in knjige pa bi nekateri najraje kar vedno brezplačno prejeli. Zgleda, da so idealisti precej izginili iz naše sreče ali so pomrli ali pa so se poskrili.

BISTRICA PRI PLIBERKU

Mislili si boste, da smo zaspali, ker se tako dolgo ne oglasimo v naši „Kroniki“. Toda to ne drži, lepa je bila spomlad, dosti smo imeli dela pa prav malo časa, da do pisanja kar nismo prišli. V mesecu maju smo imeli pri Praterni karju majniško pobožnost. Oltar je bil lepo okrašen, vsa pobožnost je bila zelo pristrčna, obisk pa tako številen kot redko kdaj preje.

Žito in sadje nam zelo dobro obeta,

upamo, da ne bo kake nesreče vmes. Za binkoštni pondeljek smo imeli pri nas žegnanje, skoraj vsi smo se po cerkvenih slovesnostih zbrali pri Gregorinu, da smo se tam malo porazveselili po napornem spomladanskem delu. Še Boštla Lena je bila na žegnanju, četudi je že malo v letih; dobro se je z nami vsemi razumela. Vsi ji želimo, da ji Bog da zdravje, da bi bila z nami še prihodnje leto in nato še mnogo let. Nekaj pa na Bistrici gotovo manjka in to je poguma pri mladih fantih, saj se nihče več noče ženiti, vsi so postali nekako plašljivi. Upamo pa, da se bo kmalu kdo „oju-načil“, takrat bomo pa spet kaj več poročali.

BOROVlje

(† Boštjan Borovnik)

„Umril je mož...“

V sredo pred sv. Rešnjim Telesom se je nenadoma razširila po Celovcu žalostna vest, da je umrl v tam. sanatoriju g. Boštjan Borovnik, znani lastnik puškarne v Borovljah.

Pokojni je bil rojen l. 1887 iz zavedne slovenske puškarske družine. Tudi njegov oče in stari oče sta bila puškarja. Sin Boštjan je nadaljeval z delom in je puškarno dvignil do zavidljive višine, saj je bil eden najboljših tovrstnih strokovnjakov.

Svojih skrbi in delovanja pa ni posvetil samo puškarstvu, temveč je zelo vestno skrbel tudi za dom, katerega je lepo preuredil. Vključ obilnemu lastnemu delu je še vedno našel dovolj časa za javno delovanje: vidimo ga kot obč. odbornika, dobrega posojilničarja in neumornega zadružnika. On je bil tako rekoč duša borovljskega zadružnega delovanja že pred drugo svetovno vojno. Ko je bila zadruga sedaj po vojni obnovljena, je bil pokojni zopet prvi na delu in je bil izvoljen za načelnika.

Kot zaveden, veren in dober Slovenec je tudi pokojni postal žrtev nacističnih nasilnikov: izselili so njega in družino. Po zlomu nacizma so se vrnili na svoj dom, kjer so pričeli z vso vnemo obnavljati. — Pokojnik je bil tudi dober in skrben družinski oče in dober sosed, ki je bil vedno pripravljen pomagati z dobrim nasvetom. — Dalje ne smemo pozabiti njegovega delovanja za procvit prosvete in domačega prosv. društva;

Moške

nylon nogavice
polo srajce
kopalne hlače

ženske in otroške

kopalne obleke.
Otroške igrače

Grüner

CELOVEC - Burggasse

saj si je to kot zaveden narodnjak štel tako rekoč za dolžnost.

Kako je bil pokojni priljubljen, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu in številni venci. Od odprtem grobu se je najprej od njega poslovil domači g. župnik dr. Geramb, ki je z lepimi besedami orisal pokojnikove vrline, vztrajnost in trpljenje. V imenu Društva slovenskih izseljencev je govoril podpredsednik g. Reichmann, v imenu Zadružne zveze pa predsednik g. Lapuš. — Kot dober pokojnikov prijatelj in sodelavec se je poslovil od njega g. Val. Vertič, ki je poudaril kremenit pokojnikov značaj, njegovo nesebično delovanje in požrtvovalnost ter veliko ljubezen do svojega naroda, kateremu je celo življenje služil in se žrtvoval zanj. Omenil je tudi velike njegove zasluge za razvoj zadružništva. — Pevski zbor domačega prosv. društva je pokojniku zapel na domu in ob grobu lepe slovenske narodne nagrobnice.

Blagopokojnemu, ki je imel še polno načrtov v korist naroda in svojo družino, ako ga ne bi kruta smrt tako nepričakovano iztrgala iz naše sredine, želimo, naj mu bo domača zemlja pod mogočnimi Karavankami lahka. Vse mogočni pa naj mu bo bogat plačnik. — Težko prizadeti družini, ki je tako nenadoma izgubila svojega ljubljene očeta in moža, izrekamo naše iskreno sožalje.

SINČA VAS

Dosedaj še neznani tatovi so vlomili v trgovino z mešanim blagom Franca Planteu. Vlomilci so vdrli v izložbeno okno, vkrivili so okensko omrežje in prišli v notranjost trgovine. Tu so naj- (Nadaljevanje na 8. strani.)

Kinder FOTO **Ella Petrykiewicz**
FOTOGRAF
BELJAK - Villach

Poročne in darilne slike ter slike za legitimacije. Izvrševanje fotoamaterskih del.

Nov naslov:
Postgasse 3, Tel. 49-36

KLEMEN HABJAN:

JERČEVI GALJOTI

(Izviren roman)

13.

V nedeljo popoldne je Aleša zanesla fantovska družba v Podtabor. Kdo bi vedno tičal doma? Poletje se poslavlja. Dovolj dolgi bodo pristujeni jesenski večeri, ko bo dež pritrkaval po strehah in bo vsak človek pustuh.

Ravno pred Blekom so srečali Ulešev. Aleša je kar nekaj stisnilo pri srečanju. Moral se je ustaviti, čeprav je bilo obema nerodno zavoljo fantov.

Jerčev, pa se z Ulešev pogovarja. Minca je mečkala v roki vršiček rožmarina.

„Kam pa kanite?“ je vprašala zardela.

„Na vas. Pri „Peharcu“ bomo kakšno vzdignili.“

Alešev oči so visele na rožmarinu. „Bolj redko te je videti v našem koncu,“ je vzdignila oči.

„Še ponoči sem koleštral toč okoli. In še dlje! Ne ugameš kje.“

Aleš lovi Minčine oči.

„Bog si ga vedi, kje si se potikal.“ Aleš se je rahlo sklonil naprej.

„Ne ugameš? Skoraj pod tvoje okno

sem zalezal. In bi bil, da sem natančno vedel zanj. Škoda.“

Alešev glas je bil skoraj žalosten. „Beži, beži.“

Na glas se je zasmejala. „Res, Minček. Da sem vedel, kje spiš, prav gotovo bi potrkal.“

Fantje, ki so prišli skoraj že do Matijevčeve kajže, so se pričeli obračati.

„Ko bi ne bil Jerčev,“ ga je vsekala. „Daj mi rožmarin,“ je zaprosil in stegnil roko.

Brez besede mu ga je spustila na dlan.

„Mar Jerčev ne sme pod tvoje okno?“ je skoraj očital.

„Nisem rekla,“ se je izmaknila odgovoru.

Fantje so ga klicali.

„Kje imaš, okno, Minca? Pridem po odgovor.“

Molče ga je gledala.

„Samo na mojem oknu je rožmarin. Proti Črepinjeku gleda.“

Skoraj dahnila je besede, potlej pa stekla proti Šparovcu.

Aleš je zataknil rožmarin za klobuk.

Pri „Peharcu“ je bilo prijetno. Tudi nekaj podtaborskih fantov je bilo tam.

Vino je romalo na mizo, omajali so se glasovi in kmalu se je vzdignila pesem, ki je zaplavala prav tja do Mačka.

Mimogrede se je zvečerilo. Alešu se ni mudilo domov. Vino se ga je rahlo oprijelo in pesem ga je pritegnila nase.

Podtaborčani so dajali za vino.

Po marijah je nekaj fantov odšlo. Aleš je kar sedel.

Glasovi so postajali hripavi. Znočilo se je docela in v sobi je postalo vroče.

Bistričani so se dvignili. Lepa noč je bila, mesečna, z vetrom, ki je pričel vleči iz tržiškega kota.

Zdaj morajo fantje še nekajkrat skož vas, da se glave ohladi in da se do kraja izpojejo.

Za Obramom je Aleš zginil. Vleklo ga je nekaj proti Črepinjeku in ni se mogel ustavljati.

Čutil je, da je rahlo pijan. Ravno toliko, da neznana sladka sila prevpija Jerčevo kri.

Pot proti Črepinjeku je lepa. Na levo stran so polja, na desno hosta. Ob poti je grmičje, v katerega se nalahno lovi veter.

V Črepinjeku je tema. Smreke na obeh straneh so visoke in goste. Komaj da na nekaterih mestih pritiplje mesečina na razrito pot.

Na dnu Črepinjeka Aleš obstane. Ulešev dom stoji na desni, čudno pozabljen v tej grapi in v svetli mesečini.

Nenadoma Aleš začuti, da ne sme naprej. Ostra misel odrija rahlo pijanost.

Jerčeva kri je vstajala in pričela tolči v senec.

Minca je Uleševa.

Za Aleševim klobukom je Minčin rožmarin. Aleš ga sname izza klobuka in s prsti zmečka nekaj lističev.

Prsti zadiše po grenkem.

„Čez mostič in čez brv grem domov.“

V Alešu govori Vorenc. S trdim čudnim glasom, ki je tui Alešu v tej noči.

Skoraj po prstih odide proti Ulešu.

Na vogalu obstane. Med okenskimi križi meži rožmarin, kakor da ga slepi mesečina, ki polzi preko smrek v Črepinjeku.

Fuksija utriplje z rdečimi očmi.

Minčino okno se zgane v Alešu.

Misel ni Jerčeva.

Noge same zatavajo proti oknu. Za okenskimi križi je bel zastor, ki je v mesečini videti še bolj bel.

Vorenčeva spodnja ustnica je globoko povešena. Aleš jo vidi, toda okenski križi so kakor železna vrv, ki ga vleče k sebi.

„Minca!“

Alešu se zdi, da je poklical nekdo drugi, da je glas prišel čez Črepinjek.

„Minca!“

Zastor v oknu se je zganil.

Minčin vroč obraz se je pritisnil h križem.

„Si huda?“

Aleš ni vedel drugega reči.

„Zakaj? Toda nisem verjela, da boš res prišel.“

„Zato, ker sem Jerčev, kajne?“

Aleševa bridkost ni prav nič Jerčeva. Prav iz srca raste.

„Ne moreš za to, Aleš,“ dahne Minca. „Sicer pa nisi prav nič Jerčev.“

Šele sedaj se je zbudil ovčjak, nategnil verigo in zalajal.

Minca se je stresla.

„Začutil te je.“

S težko roko je segel Aleš po Minčinih prstih. Ni mu jih izmaknila.

(Dalje prihodnjič)

OBIRSKO

Velika nesreča je doletela posestnika Ernsta Županca. Dne 15. junija dopoldne je nenadoma izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiju, ki je pogorelo do tal. Ogenj se je razširil tudi na sosednja poslopja, ki jih tudi ni bilo mogoče več rešiti. V gospodarskem poslopiju je zgorelo med drugim tudi 14 voz sena in precej žita. Edina sreča je, da so mogli rešiti živino. Skupno škodo cenijo na 200.000 šilingov.

MEDGORJE

O težki nesreči moramo poročati, ki se je pripetila v apnenici v Grabštanju. 21 letni delavec Maks Neukart, doma iz Sp. Medgorij je tako nesrečno padel iz električnega dvigala iz višine poldruga metra, da je zadobil pri tem zelo težke poškodbe. Zaradi teh poškodb je Neukart še istega dne umrl.

MALI OGLASI

Zidar, Slovenec, brez otrok, išče kjer koli prazno stanovanje (kuhinjo in sobo). Plača dobro. Ponudbe poslati na: A. Fankhauser, p. Selzthal, Obersteiermark. 1086

Slovenec srednje starosti bi rad stalno zaposlitev kot mizar ali šofer po možnosti kje na deželi v slovenskem delu Koroške. Ponudbe poslati upravi „Koroške Kronike“. 1087

Slovenec, star 26 let, želi zaradi ženitve spoznati dekle, Slovenko, v starosti do 22 let. — V kraju, kjer živim (Zg. Koroška), ni Slovenk, ne tukajšnjih ne iz stare domovine. V mislih pa si vedno želim dekle, veliko kakih 160 cm, z lepo zunanostjo, a še lepšo notranjostjo da bi znala malo šivati, kuhati in prati ter lepo z menoj ravnati. — Če katera resne misli ima, naj mi pošlje sliko in piše na upravo „Kor. Kronike“ pod značko „Verupanje-ljubezen“. 1088

ŽENSKEMOSKE
OTROSKE obleke
v veliki izbiri pri

Walcher

CELOVEC, 10.-Oktober-Straße 7
Telefon 22 73

Lastna delavnica Pristne narodne noše

POREČE

Za Binkošti je bil otvorjen hotel Werzer-Astoria, katerega zgradbe, parki in igrišča zavzemajo skupaj 85.000 m². 1000 metrov dolga obala leži na sončni strani jezera in predstavlja eno izmed najbolj toplih in zdravih alpskih kopališč v Evropi, saj doseže toplina vode do 28° C. Gostom so na razpolago čolni in igrišča za tenis, poleg lepega parka in krasne promenade, s katere je lep razgled na Karavanke. Hotel, ima trenutno na razpolago 260 postelj. Sobe so opremljene s tekočo vodo in deloma tudi s kopalnicami. Gostom pa je na razpolago poleg vsega še lasten kino.

Pod novim vodstvom se bo to letovišče še bolj razvilo, saj namerava prirediti več prireditev, od katerih bodo nekatere mednarod. značaja: tako mednarodni teniški in plesni turnir. Tvrdba Mimi Kronaser bo priredila v teku sezone modno revijo, za zabavo pa bo skrbela ves čas znana kapela Rudi Gross. Sansibar — tempelj petja in glasbe

Toda, kakor juha brez začimbe bi bilo življenje v Porečah preko poletja, če bi ne prišli semkaj tudi znani in priljubljeni umetniki iz „Sansibara“ na Dunaju. Kdo še ni slišal Hermana Leopoldija in Helli Mösslein, svetovno znanih umetnikov, po radiu z Dunaja, ki pojeta pesmi, katere je skomponiral Leopoldi sam za časa svojega bivanja med vojno v Ameriki. Sedaj ima vsakdo možnost, da ju vidi in sliši v Porečah. Drugi umetniki v Sansibaru so še Ruth Stappler, Ulli Wiedemann od solnograškega radia, Illona Szegedy in pa kapela Mihaela Danzingerja. 15. septembra bosta odšla H. Leopoldi in H. Mösslein na gostovanje v Češkoslovaško, kamor ju je uradno povabila češkoslovaška vlada.

(Nadaljevanje s 7. strani)

preje vlomili v pisalno mizo, kjer so vse prebrskali, toda denarja, ki so ga gotovo iskali, niso našli. S seboj pa so odnesli tatovi nekaj perila, nekaj živil in žganja, kar vse predstavlja približno vrednost nekaj pod 2000 šilingov.

Elektromotorji - elektroinstalacije
prosti vodi - elektr. naprave
popravila - gradnje in načrti

Ganz-elektrodelavnice

Ing. F. Düllnig

CELOVEC - Klagenfurt

Pischelhofstraße 4 - Telefon 18-22

BEKSTANJ

Huda nevihta, ki je napravila veliko škodo na poljih, je bila v občini Bekstanz pri Beljaku. Ker je med nevihto padala tudi debela toča, je škoda velika zlasti v krajih Mlinare, Diča ves, Malošče, Šteben, Spodnje in Zgornje Tehanče. Toča je padala mestoma debela kakor golobje jajce in je napravila zato veliko škodo na sadju pa tudi na pšenici, rži in ječmenu.

Radio Schmidt

Prodaja - popravila
žarnice

Vaša strokovna trgovina

CELOVEC - Klagenfurt

Bahnhofstraße 22 - Telefon 29-48

RADIŠE

Na Radišah je o Binkošti umrl posestnik Jože Lakner, p. d. Hrastnik.

Hrastnikova družina je bila na Radišah ena najodličnejših. Prvi sin je postal duhovnik, pa je v Svečah kot kaplan zbolel na legarju in je za tem umrl. Drugi sin se je šolal in se je hotel v Franciji izpopolniti. Pa mu je primanjkovalo sredstev, postal je jetičen in je umrl vse prezgodaj — v nepopisno žalost staršem. Doma je ostal Jože.

Jože Lakner je bil upanje slovenske narodne stranke, ki je upala, da ji bo kot ugleden posestnik Hrastnikove hiše pravi voditelj.

Slovenci se Jožefa Laknerja s težkim srcem spominjamo in mu želimo zdaj v večnosti mir in pokoj. Užalošeni družini pa izrekamo iskreno sožalje! V.P.

bljeni umetniki iz „Sansibara“ na Dunaju. Kdo še ni slišal Hermana Leopoldija in Helli Mösslein, svetovno znanih umetnikov, po radiu z Dunaja, ki pojeta pesmi, katere je skomponiral Leopoldi sam za časa svojega bivanja med vojno v Ameriki. Sedaj ima vsakdo možnost, da ju vidi in sliši v Porečah. Drugi umetniki v Sansibaru so še Ruth Stappler, Ulli Wiedemann od solnograškega radia, Illona Szegedy in pa kapela Mihaela Danzingerja. 15. septembra bosta odšla H. Leopoldi in H. Mösslein na gostovanje v Češkoslovaško, kamor ju je uradno povabila češkoslovaška vlada.

Kdor hoče imeti res nekaj oddiha, naj se poda v Poreče v hotel Werzer-Astoria in obiše „Sansibar“.

Vkljub podražitvi

še vedno enake cene za

oljinate barve, ki kljubujejo vremenu za barve, ki preprečujejo rjavenje, in za email-lake ter ostala sredstva za barvanje pri

PETER DE CILLIA

FELDKIRCHEN - Telefon 73

Podružnica: CELOVEC - St.-Veiter-Straße 15 Telefon 28-38

FILME

dobite pri FOTO-FILMU

HUBERT WANDERER
DOMGASSE 4

Razpošiljanje po pošti

Dodelitev živil za 55. dodelitveno dobo

Za 55. dodelitveno dobo so dobili navadni potrošniki prvič za celo zvezno ozemlje enotne živilske nakaznice. Odrezki, na katerih so vpisane količine živil, opravičujejo do nakupa teh živil.

Razen tega dobijo navadni potrošniki še:

kruha: na vse odrezke 1 in 2 (S — kruh — „Brot“) po 500 g;
moke za kuho: odrezek 3 (moka — „Mehl“) po 250 g;
sladkorja: odrezek 7 (sladkor — „Zucker“) po 320 g;
maščob: odrezek 8 (maščoba — „Fett“) po 50 g;
odrezek 9 in 10 (maščoba — „Fett“) po 100 g;
mesa: odrezek 11 in 12 (meso — „Fleisch“) po 50 g;
riža: 450 g na odrezke 15 E, Jgd, K in Klk;
pšenič. zdroba: 1200 g na odrezek 16 Klst.

Na odrezke, ki so označeni s „S“ in ki opravičujejo do 50 g kruha, je mogoče kupiti samo črni kruh.

Na 18 malih odrezkov, ki opravičujejo do 50 g kruha, morete kupiti po volji ali 1000 g črnega kruha ali 900 g belega peciva ali pa 675 g moke za kuho.

Na odrezke 15 in 16 smejo trgovci izdati živila samo onim potrošnikom, ki imajo živilske nakaznice z oznako „Koroško — Kärnten“.

Z uvedbo, za celotno državno ozemlje veljavne živilske nakaznice odpadejo posebne mlečne nakaznice. Potrošniki dobijo odgovarjajočo količino mleka z naročilnim odrezkom za mleko, ki je na vseh živilskih nakaznicah. Naročilni odrezek za mleko oddajo potrošniki v za-

četku vsake dodelitvene dobe v prodajalnici mleka, ki jih vpiše v seznam odjemalcev. Ako med dodelitveno dobo potrošnik hoče menjati prodajalnico mleka, zahteva najprej še neizrabljene naročilne listke za mleko in jih odda drugi prodajalnici mleka.

Obroki polnomastnega mleka so: za otroke do 3 let dnevno po ¾ litra, za otroke od 3 do 12 let dnevno po ½ litra, za mladino od 12 do 18 let dnevno po ¼ litre, za noseče in doječe matere po ½ litra dnevno.

Na dodatne nakaznice je mogoče dobiti:

moke za kuho: po 200 g na odrezke I—IV dodatne nakaznice za zaposleno mladino;

kruha: po 250 g na odrezke A I/1 do A IV/1 (delavci);

po 1200 g na odrezke S I/1 do S IV/1 (težki delavci);

po 1500 g na odrezke Sst I/1 do Sst IV/1 (najtežji delavci);

mesa: po 50 g na odrezke A I/11 do A IV/11, S I/11 do S IV/11, S I/12 do S IV/12, Sst I/11 do Sst IV/11, Sst I/12 do Sst IV/12;

po 100 g na odrezke M I/11 do M IV/11 (nakaznica za matere);

maščobe: po 50 g na odrezke S I/8 do S IV/8, Sst I/8 do Sst IV/8, M I/8 do M IV/8.

Po 70 g na odrezke Sst I/21 do Sst IV/21;

sladkorja: po 100 g na odrezke M I/7 do M IV/7.

Razen tega dobijo po 1280 g sladkorja na odrezke živilske nakaznice 55. dodelitvene dobe popolni samooskrbovalci vseh starostnih dob.

Delni samooskrbovalci dobijo živilo po naslednji razdelnici:

Upravičeni so prejeti:	Kruh	Moka za kuho	Pš. zdrob	Meso	Riž	Sladkor
Odrezki nakaznic.	1000 g	1000 g	1200 g	200 g	450 g	1280 g
6 Delni samooskrbovalci z maslom nad 18 let	101, 102, 103, 104	105	—	106, 107	108	109
7 Mladina od 12—18 let	101, 102, 103, 104	105	—	106, 107	108	109
8 Otroci od 6—12 let	101, 102, 103, 104	105	—	106, 107	108	109
9 Otroci od 3—6 let	101, 102	105	—	106, 107	108	109
10 Otroci do 3 let	—	105	110	106, 107	—	109
11 Delni samooskrbovalci z mesom, maslom in mastjo nad 18 let	201, 202, 203, 204	205	—	—	208	209
12 Mladina od 12—18 let	201, 202, 203, 204	205	—	—	208	209
13 Otroci od 6—12 let	201, 202, 203, 204	205	—	—	208	209
14 Otroci od 3—6 let	201, 202	205	—	—	208	209
15 Otroci do 3 let	—	205	210	—	—	209
16 Delni samooskrbovalci z mesom, maslom in mastjo	301, 302, 303, 304	305	—	—	308	309
17 Mladina od 12—18 let	301, 302, 303, 304	305	—	—	308	309
18 Otroci od 6—12 let	301, 302, 303, 304	305	—	—	308	309
19 Otroci od 3—6 let	301, 302	305	—	—	308	309
20 Otroci do 3 let	—	305	310	—	—	309
26 Krušna nakaznica za samoosk	407, 408, 409	410	—	—	—	—

HOTEL „ASTORIA“

POREČE
OB VRBSKEM JEZERU

Vodni šport, tenis,
oddih, ples

HOTEL WERZER ASTORIA
380 BETTEN 82.000m² PARK

Pörschach
am Wörthersee Kärnten
WASSERSPORT - TENNIS - ERHOLUNG - TANZ